

บทที่ 5

สินค้าที่ได้รับประโยชน์ สินค้าที่ได้รับผลกระทบ และผลการวิเคราะห์เชิงมหภาค

ในบทที่ 2 ถึงบทที่ 4 ได้ให้ภาพรวมของศรีลังกาทั้งในด้านภาพรวมทั่วไป กฎระเบียบ และรูปแบบการเจรจา FTA ที่ผ่านมาของศรีลังกา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการร่วมใช้เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการเจรจา FTA ระหว่างไทยและศรีลังกาในบทที่ 5 นี้ โดยเนื้อหาในบทที่ 5 ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของ FTA ต่อไทยในระดับสินค้า และระดับประเทศ โดยการศึกษาในบทที่ 5 ได้แบ่งวิธีการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน คือ

(1) การจัดแบ่งประเภทสินค้าตามความสามารถในการแข่งขัน

ขั้นตอนแรกในการศึกษาในบทนี้เริ่มต้นจากการแบ่งสินค้าตามความสามารถในการแข่งขัน ด้วยค่าดัชนีความสามารถในการแข่งขัน (RCA) ของไทยและศรีลังกา โดยใช้ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ จาก Trade Map, UNCTAD มาทำการคำนวณซึ่งจะช่วยให้ในการกำหนดกลุ่มสินค้าว่ากลุ่มสินค้าใดเป็นสินค้าที่ต้องการการปกป้องภายใต้ FTA ระหว่างกัน โดยสินค้าที่แต่ละประเทศจะต้องปกป้องเป็นอันดับแรก คือ สินค้าที่ประเทศคู่เจรจามีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

วิธีการจำแนกสินค้าจะแสดงการอธิบายในหัวข้อที่ 5.1.1 โดยผลการศึกษาที่ได้คือการแบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) สินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางบวก (จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น) (2) สินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางลบ (จากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น) (3) สินค้าที่คาดว่าจะไม่น่าจะได้รับผลกระทบใด และ (4) สินค้าที่น่าทำลาย²⁶⁹ โดยกลุ่มสินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางบวก (ในทางกลับกันคือสินค้าที่คู่เจรจาต้องปกป้อง) และกลุ่มสินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางลบ จะเป็นกลุ่มที่ถูกหยิบยกมาวิเคราะห์ต่อในหัวข้อที่ 5.1.2 เพื่อจัดลำดับตามระดับความอ่อนไหวต่อไป

(2) การจัดแบ่งประเภทสินค้าตามระดับความอ่อนไหว

การจัดแบ่งประเภทสินค้าตามระดับความอ่อนไหวจะศึกษาจากหัวข้อที่ 5.1.2 โดยหัวข้อที่ 5.1.2 เป็นการวิเคราะห์ต่อจากหัวข้อที่ 5.1.1 ที่ระบุว่าสินค้าใดควรปกป้อง ซึ่งการวิเคราะห์จะระบุเพิ่มเติมว่าสินค้าที่ต้องปกป้องเหล่านั้นมีระดับความอ่อนไหวเท่าใด และต้องมีการปกป้องมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากดัชนี PSI ซึ่งใช้ข้อมูลจากปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาษีศุลกากร ณ ปัจจุบัน มูลค่าการค้าระหว่างกันในปัจจุบัน การปกป้องในอดีตที่ผ่านมา และสัดส่วนกำลังแรงงาน เป็นต้น ซึ่งค่าดัชนี PSI ที่สูงจะแสดงถึงระดับความอ่อนไหวของกลุ่มสินค้าหรือสินค้านั้นๆ โดยระดับกลุ่มสินค้าที่ต้องการการปกป้อง ได้แก่ (1) สินค้าที่ไม่นำมาลดภาษี (Exclusion List: EL) (2) สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List: HSL) (3) สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL) และ (4) สินค้าปกติ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จะถูกนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบมหภาคกรณีที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์จริง ในหัวข้อที่ 5.2.4 ต่อไป

²⁶⁹ หมายถึง มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่ โดย คำว่าทำลายหมายถึงว่า สามารถเป็นได้ทั้งการแข่งขันกันเอง และสามารถเชื่อมโยงเกี่ยวพันระหว่างกันได้ ขึ้นกับแนวทางนโยบายภายใต้การศึกษาเชิงลึกต่อไป

อนึ่ง ข้อมูลต่างๆ ภายใต้สินค้าพิกัดศุลกากรระดับ 6 หลัก อาทิ อัตราภาษีศุลกากรในปัจจุบัน มูลค่าการค้าระหว่างกัน และค่าดัชนีความสามารถในการแข่งขันนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อผู้เจรจา แต่เนื่องจากรายการสินค้าดังกล่าวมีจำนวนมาก จึงไม่เหมาะที่จะถูกบรรจุอยู่ในเล่มรายงาน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำตารางข้อมูลในระดับรายพิกัดสินค้าในรูปแบบซีดีรอมแนบท้ายประกอบรายงานฉบับนี้

(3) การศึกษาผลกระทบเชิงมหภาค

การศึกษาผลกระทบเชิงมหภาคใช้แบบจำลอง GTAP ซึ่งเป็นแบบจำลองที่นิยมใช้แพร่หลายที่สุดในการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยผลการศึกษาที่ปรากฏในบทที่ 5 นี้ (5.2.2 ถึง 5.2.4) เป็นผลในภาพกว้างเพื่อให้เห็นทิศทางเท่านั้น ซึ่งในส่วนของการวิเคราะห์ผลกระทบในระดับอุตสาหกรรมจะทำการศึกษาในบทที่ 6 ที่จะวิเคราะห์ผลกระทบอุตสาหกรรมโดยวิธีการศึกษาระดับห่วงโซ่มูลค่าต่อไป

การศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กรณี ได้แก่

- 1) กรณีผลกระทบจากการเปิดเสรีสินค้าร้อยละ 100 และแบ่งระดับการเปิดเสรีภาคบริการที่แตกต่างกัน 3 ระดับ คือ กรณีที่ไม่เปิดภาคบริการ กรณีที่เปิดเสรีภาคบริการร้อยละ 20 และกรณีที่เปิดเสรีภาคบริการร้อยละ 40 ซึ่งผลในกรณีการเปิดเสรีสินค้าร้อยละ 100 นี้ จะทำให้เห็นถึงแนวโน้มของผลกระทบจากการเปิดเสรี FTA ในกรณีที่เปิดเสรีมากกว่ากรณีที่เกิดขึ้นจริง²⁷⁰
- 2) กรณีผลกระทบของ FTA ไทย-ศรีลังกาทางตรง และผลกระทบต่อคู่เจรจา FTA อื่น ของไทยและศรีลังกาจากการจัดทำ FTA ไทย-ศรีลังกา กล่าวคือ จากผลการศึกษาในกรณีนี้ จะทำให้ทราบว่าหากไทยและศรีลังกาจัดทำ FTA ระหว่างกัน จะส่งผลกระทบต่อคู่เจรจา FTA ของไทยและศรีลังกาอย่างไร ดังนั้น ผลจากการศึกษาในกรณีนี้จึง “ไม่ได้อธิบายถึงผลกระทบจาก FTA ไทย-ศรีลังกา โดยตรง เพราะเป็นผลกระทบที่พิจารณาร่วมกับ FTA อื่นๆ ด้วย จึงไม่อาจใช้เป็นผลกระทบของการจัดทำ FTA ไทย-ศรีลังกา ต่อไทยและศรีลังกาได้
- 3) กรณีใกล้เคียงสถานการณ์จริง (ทั้งสองประเทศตั้งระดับความอ่อนไหวของสินค้า) โดยกรณีนี้จะนำผลการศึกษาในหัวข้อที่ 5.2.4 คือ การแบ่งสินค้าตามระดับความอ่อนไหวของสินค้ามาใช้วิเคราะห์ผลกระทบ ซึ่งจะจัดทำเป็น 3 ระยะ คือ (1) ระยะสั้น ซึ่งมีข้อสมมติว่าเปิดเสรีเฉพาะสินค้าปกติ (2) ระยะกลาง ซึ่งมีข้อสมมติว่าเปิดเสรีเฉพาะสินค้าปกติและสินค้าอ่อนไหว และ (3) ระยะยาว ซึ่งมีข้อสมมติว่า เปิดเสรีทุกสินค้ายกเว้นกลุ่มสินค้าไม่นำมาลดภาษี ผลการศึกษาในกรณีนี้จึงน่าจะเป็นผลการศึกษาที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

ทั้งนี้ 2 กรณีแรกไม่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้อที่ 5.1 แต่ในกรณีที่ 3 นั้นมีความเกี่ยวข้องกัน คือ มีการนำผลการศึกษาในหัวข้อที่ 5.1.2 มาใช้เป็นสมมติฐานในกรณีที่ 3

สำหรับความเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอน รายละเอียด เครื่องมือที่ใช้ และข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น ได้แสดงไว้ในรูปภาพที่ 5-1 โดยมีรายละเอียดอธิบายวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

²⁷⁰ ในความตกลง FTA ส่วนใหญ่จะไม่เปิดเสรีสินค้าร้อยละ 100 คือ เปิดเสรี/ยกเว้นอากร สินค้าทุกชนิดระหว่างกัน แต่จะมีบางรายการสินค้าที่สงวนไว้โดยไม่นำมาลดภาษี (Exclusion List) FTA ไทย-ศรีลังกา ก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ คาดว่าน่าจะมีบางรายการสินค้าที่ไม่นำมาลดภาษีด้วย ดังนั้น การศึกษาในกรณีนี้จึงเป็นกรณีที่คาดว่าจะเปิดเสรีมากกว่ากรณีที่เกิดขึ้นจริง

รูปภาพที่ 5-1: ขั้นตอนการศึกษาในบทที่ 5

ส่วนที่	ข้อมูล	เครื่องมือ	กระบวนการ	ผลการศึกษา
5.1.2	มูลค่าส่งออก (UNCTAD)	ดัชนีRCA	แบ่งกลุ่มตามศักยภาพสินค้า ↓ วิเคราะห์ผลมหภาค จัดลำดับตาม ↓ ความอ่อนไหวเฉพาะ ↓ วิเคราะห์ผลมหภาค	-กลุ่มสินค้ามีศักยภาพทั้ง TH และ SR -กลุ่มสินค้า TH มีศักยภาพ SR ไม่มี -กลุ่มสินค้า SR มีศักยภาพ TH ไม่มี -กลุ่มสินค้า ไม่มีศักยภาพทั้งคู่
5.1.3	-อัตราภาษี (UNCTAD) -TSI (UNCTAD) -LFS (สสช.) -อื่นๆ	ดัชนีPSI	วิเคราะห์ผลมหภาค ↓ วิเคราะห์ผลมหภาค	คาดการณ์ประเภทสินค้าตามความอ่อนไหว (EX, HSL, SL และ Normal)
5.2.2	ตามข้อสมมติในบทที่ 1		วิเคราะห์ผลมหภาค กรณีเปิดเสรีจริง (แบ่งตามความอ่อนไหวเป็นระยะสั้น-กลาง-ยาว)	ผลมหภาค เห็นทิศทางและผลกระทบในกรณีเปิดสินค้า 100% (สูงกว่าเจรจาจริง)
5.2.3	บทที่ 4 และ WTO	GTAP		ผลมหภาค เห็นทิศทางและผลกระทบกับภาคอื่น
5.2.4	ประเภทสินค้า EX, HSL, SL และ Normal			ผลมหภาค กรณีเปิดเสรีจริง เห็นผลเป็นระยะสั้น กลาง ยาว

ที่มา: มูลนิธิ สวค.

5.1 การจำแนกประเภทสินค้า

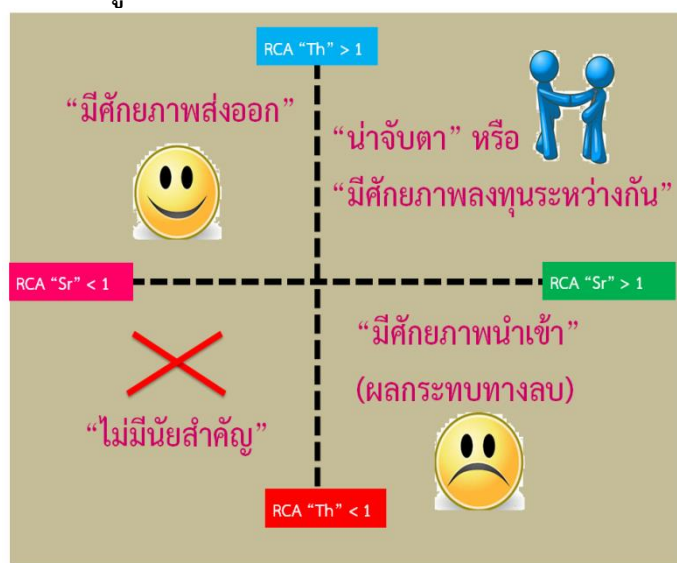
ในการจำแนกประเภทสินค้าในการศึกษานี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ (1) “การจำแนกประเภทสินค้าตามความสามารถในการแข่งขัน” เปรียบเทียบระหว่างไทยกับศรีลังกา โดยนำปัจจัยอื่นในการระบุระดับความอ่อนไหวของสินค้าเข้ามาพิจารณาด้วย และ (2) “จำแนกประเภทสินค้าตามระดับความอ่อนไหว” โดยผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงมหภาคกรณีเปิดเสรีด้วย วิธีการและผลการจำแนกมี ดังนี้

5.1.1 การจำแนกประเภทสินค้าตามความสามารถในการแข่งขัน

ในบทที่ 1 ได้แสดงให้เห็นถึงแนวคิดในการจำแนกประเภทสินค้า ว่ามีแนวคิดจากการเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของสินค้าประเภทต่างๆ ระหว่างกัน ดังแสดงในรูปภาพที่ 5-2 กล่าวคือ

- หากเป็นสินค้าที่ไม่มีความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งคู่ก็จะถูกจัดให้เป็นสินค้าที่ไม่น่าจะได้รับผลกระทบใดๆ จากการเจรจา หรือเป็นสินค้าที่ไม่มีนัยสำคัญ
- หากเป็นสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่ก็จะเป็นสินค้าที่น่าสนใจ ทำหาย และ/หรือมีความสามารถในการแข่งขันในการลงทุนระหว่างกัน
- หากเป็นสินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่ศรีลังกาไม่มีความได้เปรียบในการแข่งขันก็就会被จัดให้เป็นสินค้าที่ไทยมีความสามารถในการส่งออกหรือรุกตลาดสูง
- หากเป็นสินค้าที่ศรีลังกาที่มีความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่ไทยไม่มีความได้เปรียบในการแข่งขันก็就会被จัดให้เป็นสินค้าที่ไทยมีโอกาสจะถูกสินค้าจากศรีลังกาเข้ามาตีตลาดได้ง่าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สินค้าที่ได้รับผลกระทบทางลบนั่นเอง

รูปภาพที่ 5-2: การจำแนกประเภทสินค้า

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าท้าทายประเด็นหนึ่งในการศึกษา คือ “การแบ่งหมวดหมู่สินค้า” เพราะหากแบ่งหมวดหมู่ไม่ละเอียด จะทำให้เห็นภาพไม่ครบถ้วน แต่หากแบ่งละเอียดเกินไปก็จะทำให้ไม่เห็นภาพรวมที่ชัดเจน และจะส่งผลต่อการศึกษาในขั้นตอนต่อไปอาจทำให้ได้ภาพไม่ครบถ้วน หรือไม่ชัดเจนไม่ตรงจุดได้ด้วย การแบ่งหมวดหมู่สินค้าจึงมีความสำคัญ

ดังนั้น ด้วยเหตุที่การแบ่งหมวดหมู่สินค้าตามรหัสพิกัดศุลกากร (HS Code) นั้น มีความละเอียดเกินไปจนทำให้ไม่เห็นภาพรวมที่ชัดเจน ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้จัดกลุ่มสินค้าใหม่ แบ่งออกเป็น 26 กลุ่ม เพื่อความสะดวกในการศึกษาและการทำความเข้าใจของผลกระทบ ดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1: กลุ่มสินค้าที่ใช้ในการศึกษาและพิกัดศุลกากรของแต่ละกลุ่ม

กลุ่มสินค้า	พิกัดศุลกากร (HS Code)
(1) ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	01 02 03 04 05
(2) ผลิตภัณฑ์จากพืช	06 07 08 09 10 11 12 13 14
(3) ไขมัน/น้ำมัน จากสัตว์/พืช	15
(4) อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ	16 17 18 19 20 21 22 23 24
(5) แร่ และ น้ำมัน	25 26 27
(6) เคมีภัณฑ์	28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38
(7) หนังสือ	41 42 43
(8) ไม้	44 45 46
(9) กระดาษ	47 48 49
(10) สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
(11) รองเท้า หมวก เครื่องแต่งกายอื่น	64 65 66 67
(12) หิน เซรามิก แก้ว	68 69 70
(13) อัญมณี	71
(14) โลหะ	72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83
(15) เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	84 85
(16) ยานยนต์	86 87 88 89
(17) นาฬิกา สัตภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ เครื่องดนตรี	90 91 92

กลุ่มสินค้า	พิกัดศุลกากร (HS Code)
(18) ยูทอภัณฑ์	93
(19) เบ็ดเตล็ด	94 95 96
(20) ศิลปกรรมและวัตถุโบราณ	97
(21) ประมงและประมงแปรรูป	03 16
(22) ัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	10 11
(23) น้ำตาล	17
(24) ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	09 18 22
(25) พลาสติก	39
(26) ยาง	40

ที่มา: จัดกลุ่มโดยมูลนิธิ สวค. (2016)

ในส่วนนี้ จะแบ่งผลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน กลุ่มสินค้าที่ศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขัน และการจำแนกสินค้าตามผลกระทบ ดังนี้

(1) สินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันในการแข่งขัน

ในการวัดความสามารถในการแข่งขันนั้น การศึกษานี้ ใช้ค่าดัชนี RCA (หรือ ค่าดัชนีความสามารถในการแข่งขัน) เป็นค่าดัชนีในการชี้วัด โดยหากค่าดัชนีสูงกว่า 1 จะถูกจัดให้เป็นสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขัน แต่หากน้อยกว่า 1 จะถูกจัดให้เป็นสินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ ทั้งนี้ ค่าดัชนี RCA มีสูตรในการคำนวณ คือ

$$RCA = \frac{X_{ij} / \sum_{i=1}^n X_{ij}}{\sum_{j=1}^n X_{ij} / \sum_{j=1}^n \sum_{i=1}^n X_{ij}}$$

กำหนดให้ X_{ij} = มูลค่าการส่งออกสินค้า “i” ของ ประเทศ “j”

เมื่อนำมูลค่าการส่งออกของสินค้าประเภทต่างๆ ของไทย กับมูลค่าการส่งออกสินค้าของโลก²⁷¹ มาคำนวณค่าดัชนี RCA ตามสูตรคำนวณดังกล่าว จะได้ค่าดัชนี RCA ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 5-2 ยกตัวอย่าง เช่น ในกรณีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าดังกล่าว 3,272 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด 225,070 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่โลกมีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากสัตว์รวม 340,928 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีการส่งออกสินค้าทั้งหมด 18,103,901 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ดังนั้น สินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์จากสัตว์ของไทยจะมีค่าดัชนี RCA เท่ากับ

$$\frac{\left(\frac{3,272}{225,070} \right)}{\left(\frac{340,928}{18,103,901} \right)} = 0.77$$

²⁷¹ การศึกษาได้ทำการเฉลี่ยมูลค่าส่งออกทั้งหมด 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2011 ถึง 2015)

ตารางที่ 5-2: มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทย โลก และค่า RCA ของไทย

กลุ่มสินค้า	ไทย	อัตราการเติบโตเฉลี่ย ระหว่างปี ค.ศ. 2011-2015	โลก	RCA ไทย
ทุกสินค้า	225,070.45	-1.97	18,103,901.43	
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	3,272.28	-4.36	340,928.61	0.77
ผลิตภัณฑ์จากพืช	9,691.17	-1.33	468,093.59	1.67
ไขมัน/น้ำมัน จากสัตว์/พืช	619.16	-15.48	99,696.57	0.50
อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ	18,075.70	-0.96	548,313.19	2.65
แร่ และน้ำมัน	13,524.27	-7.86	3,221,451.98	0.34
เคมีภัณฑ์	11,910.17	-4.09	1,583,441.56	0.61
หนัง	1,016.80	4.35	117,707.34	0.69
ไม้	2,139.74	1.53	131,843.56	1.31
กระดาษ	2,625.39	-17.66	264,005.00	0.80
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	7,535.52	-4.63	783,677.93	0.77
รองเท้า หมวก เครื่องแต่งกายอื่น	868.17	-6.54	148,082.31	0.47
หิน เซรามิก แก้ว	1,796.67	1.53	171,314.04	0.84
อัญมณี	11,285.29	-2.29	402.93	1.26
โลหะ	10,396.30	0.22	63.10	0.67
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	66,726.31	0.64	348.54	1.24
ยานยนต์	26,767.70	8.02	228.31	1.18
นาฬิกา สตัทช์ เครื่องมือแพทย์ เครื่องดนตรี	5,063.78	6.66	44.17	0.67
ยุทธภัณฑ์	8.95	22.61	0.02	0.05
เบ็ดเตล็ด	2,747.61	1.82	129.51	0.62
ศิลปกรรมและวัตถุโบราณ	0	33.09	319,314.90	0.00
ประมงและประมงแปรรูป	9,240.03	-6.99	148,811.41	4.99
ัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	6,574.25	-4.78	134,945.44	3.92
น้ำตาล	3,431.01	-6.30	48,916.04	5.64
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	1,370.20	12.55	202,434.19	0.54
พลาสติก	12,372.95	-0.52	581,705.59	1.71
ยาง	16,608.09	-13.40	203,753.79	6.56

ที่มา: TradeMap, UNCTAD, จำนวนโดยมูลนิธิ สวค. (2016)

หมายเหตุ: หน่วย ล้านเหรียญสหรัฐฯ

จากค่าดัชนี RCA ดังกล่าว สามารถจัดประเภทสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันของไทยได้ทั้งหมด 12 กลุ่มสินค้า ดังแสดงในตารางที่ 5-3 ทั้งนี้ หากพิจารณาการเติบโตของการส่งออกสินค้าประเภทต่างๆ จะพบว่า ในภาพรวมนั้น มีการเติบโตลดลง อันเกิดจากหลายภาวะ อาทิ การแข่งขันในระดับโลกที่สูงขึ้น และภาวะเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลต่อกำลังซื้อของตลาดโลก ทั้งนี้สินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน และมีอัตราการเติบโต (แนวโน้ม) การส่งออกสูงขึ้นมีเพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ ไม้ และยานยนต์

ตารางที่ 5-3: สินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน และค่าดัชนี RCA

กลุ่มสินค้า	RCA ไทย
ยาง	6.56
น้ำตาล	5.64
ประมงและประมงแปรรูป	4.99
ธัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	3.92
แปรรูปอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	2.65
พลาสติก	1.71
ผลิตภัณฑ์จากพืช	1.67
ไม้	1.31
อัญมณี	1.26
โลหะ	1.16
ยานยนต์	1.07
เครื่องจักร และเครื่องใช้ไฟฟ้า	1.04

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

(2) สินค้าที่ศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขัน

ในการพิจารณาสินค้าที่ศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขันนั้น ในการศึกษาได้ใช้วิธีการเดียวกับวิธีการในการพิจารณาสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยตารางที่ 5-4 ได้แสดงผลค่าการส่งออกสินค้ากลุ่มต่างๆ ของศรีลังกาและโลกไว้ จึงสามารถคำนวณค่าดัชนี RCA ได้ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 5-4: ผลค่าการส่งออกสินค้าของศรีลังกา โลก และค่าดัชนี RCA ของศรีลังกา

กลุ่มสินค้า	ศรีลังกา	อัตราการเติบโตเฉลี่ย ระหว่างปี ค.ศ. 2011-2015	โลก	RCA ศรีลังกา
ทุกสินค้า	10,224.23	1.42	18,103,901.43	
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	225.49	0.28	340,928.61	1.17
ผลิตภัณฑ์จากพืช	2,069.87	-0.32	468,093.59	7.83
ไขมัน/น้ำมัน จากสัตว์/พืช	47.95	89.36	99,696.57	0.85
อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ	335.04	1.19	548,313.19	1.08
แร่ และ น้ำมัน	149.09	104.58	3,221,451.98	0.08
เคมีภัณฑ์	150.29	5.14	1,583,441.56	0.17
หนัง	21.61	5.39	117,707.34	0.33
ไม้	50.47	-3.74	131,843.56	0.68
กระดาษ	150.41	-10.84	264,005.00	1.01
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	4,628.78	3.97	783,677.93	10.46
รองเท้า หมวก เครื่องแต่งกายอื่น	75.76	32.01	148,082.31	0.91
หิน เซรามิก แก้ว	86.60	4.57	171,314.04	0.90
อัญมณี	402.93	-14.62	722,352.96	0.99
โลหะ	180.25	4.45	3,294,108.80	0.10
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	238.45	4.20	2,301,262.66	0.18
ยานยนต์	264.00	15.84	2,341,921.09	0.20
นาฬิกา สตัทพ์ เครื่องมือแพทย์ เครื่องดนตรี	1.44	6.93	76,156.73	0.03
ยุทธภัณฑ์	32.60	n/a	222,186.88	0.26
เบ็ดเตล็ด	97.11	5.22	162,582.35	1.06

กลุ่มสินค้า	ศรีลังกา	อัตราการเติบโตเฉลี่ย ระหว่างปี ค.ศ. 2011-2015	โลก	RCA ศรีลังกา
ศิลปกรรมและวัตถุโบราณ	-	181.76	319,314.90	0.00
ประมงและประมงแปรรูป	221.08	-0.10	148,811.41	2.63
ธัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	80.60	-23.63	134,945.44	1.06
น้ำตาล	2.02	27.87	48,916.04	0.07
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	1,767.43	-0.14	202,434.19	15.46
พลาสติก	64.05	9.09	581,705.59	0.19
ยาง	952.06	-7.56	203,753.79	8.27

ที่มา: TradeMap, UNCTAD, คำนวณโดยมูลนิธิ สวค. (2016)

หมายเหตุ: หน่วย ล้านเหรียญสหรัฐฯ

จากค่าดัชนี RCA สามารถสรุปสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันของศรีลังกาได้ทั้งหมด 11 กลุ่มสินค้า ตามตารางที่ 5-5 ทั้งนี้ แนวโน้มการส่งออกของศรีลังกาเพิ่มขึ้น ทั้งที่ ตลาดโลกมีแนวโน้มหดตัวลง ซึ่งคาดว่ามาจากความสามารถในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในการแข่งขันของประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยสินค้าที่ศรีลังกาที่มีความสามารถในการแข่งขัน และมีการเติบโตของการส่งออกมากขึ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ อาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม และสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม

ตารางที่ 5-5: สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขัน ของ ศรีลังกา และค่าดัชนี RCA

กลุ่มสินค้า	RCA ศรีลังกา
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	15.46
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	10.46
ยาง	8.27
ผลิตภัณฑ์จากพืช	7.83
ประมงและประมงแปรรูป	2.63
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	1.17
อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ	1.08
เบ็ดเตล็ด	1.06
ธัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	1.06
กระดาษ	1.01

ที่มา: มูลนิธิ สวค. (2016)

(3) การจำแนกสินค้าตามผลกระทบ

จากค่าดัชนี RCA ในส่วนที่ (1) และ (2) ข้างต้นสามารถนำมาจำแนกสินค้าออกเป็น 4 ประเภท ตามผลกระทบได้ดังตารางที่ 5-6 โดย

- **สินค้าที่น่าท้าทาย และ/หรือมีศักยภาพในการลงทุนระหว่างกัน** ได้แก่ ยาง ผลิตภัณฑ์จากพืช ประมงและประมงแปรรูป อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ ธัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง และอัญมณี
- **สินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกสูง** ได้แก่ ไม้ ยานยนต์ พลาสติก เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า โลหะ และน้ำตาล

- สินค้าที่ไม่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ ได้แก่ หนัง รองเท้า หมวก เครื่องแต่งกายอื่นๆ หิน เซรามิก แก้ว ไขมัน ยูทอรัลท์ เคมีภัณฑ์ แร่และน้ำมัน นาฬิกา สัตว์ที่ศน์ เครื่องมือแพทย์ เครื่องดนตรี ศิลปกรรมและวัตถุโบราณ
- สินค้าที่ไทยอาจได้รับผลกระทบทางลบ (จากการที่ศรีลังกาเข้ามา “ตีตลาด”) ได้แก่ ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เบ็ดเตล็ด และกระดาษ

ตารางที่ 5-6: การจำแนกสินค้าตามประเภทผลกระทบ

	ศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขัน	ศรีลังกาไม่สามารถแข่งขันได้
ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน	ยาง	ไม้
	ผลิตภัณฑ์จากพืช	ยานยนต์
	ประมงและประมงแปรรูป	พลาสติก
	แปรรูปอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ	เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า
	ธัญพืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	โลหะ
	อัญมณี	น้ำตาล
ไทยไม่สามารถแข่งขันได้	ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	รองเท้า หมวก เครื่องแต่งกายอื่น
	สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	หิน เซรามิก แก้ว
	ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	ไขมัน
	เบ็ดเตล็ด	หนัง
	กระดาษ	ยูทอรัลท์
		เคมีภัณฑ์
		แร่ และน้ำมัน
		นาฬิกา สัตว์ที่ศน์ เครื่องมือแพทย์ เครื่องดนตรี
	ศิลปกรรมและวัตถุโบราณ	

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาที่นอกจากการใช้ค่าดัชนี RCA ในการแบ่งกลุ่มสินค้าแล้ว ยังได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิอื่นๆ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการด้วย ซึ่งพบว่าบางรายการสินค้า เช่น กระดาษ และเครื่องนุ่งห่ม ได้มีความเห็นว่ากลุ่มอุตสาหกรรมของตนเองนั้นมีความสามารถในการแข่งขันสูงโดยเปรียบเทียบกับศรีลังกา ซึ่งคาดว่าจะไม่ได้รับผลกระทบทางลบจากการเปิดตลาดเสรีกับศรีลังกา ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในการศึกษาจะทำการศึกษาเชิงลึกในอุตสาหกรรมสำคัญในบทที่ 6 ต่อไป

(4) สินค้าที่มีโอกาสขยายการค้าระหว่างกัน

นอกจากการเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันและส่งออกระหว่างกันแล้ว ยังมีกลุ่มสินค้าที่มีโอกาสขยายการค้าระหว่างกันด้วย โดยมีสินค้าที่นำจับตาซึ่งเป็นสินค้าที่ทั้งไทยและศรีลังกามีโอกาสขยายการค้าระหว่างกัน ได้แก่ สินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกและศรีลังกามีการนำเข้าในสัดส่วนที่สูงในระดับโลก และสินค้าที่ศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกและไทยมีการนำเข้าในสัดส่วนที่สูงในระดับโลก

การจำแนกสินค้าในกลุ่มนี้ สามารถทำได้โดยการชี้วัดจากค่าดัชนี 2 ดัชนี คือ ดัชนี RCA กับดัชนีชี้วัดสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Import: RCM)²⁷² โดยค่าดัชนี RCM ของไทยและศรีลังกา และค่าดัชนี RCA ของไทยและศรีลังกา ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5-7: ค่าดัชนี RCA ค่าดัชนี RCM ของ ไทย และศรีลังกา และสินค้าที่มีโอกาสส่งออกไปยังศรีลังกา และสินค้าที่มีโอกาสนำเข้าจากศรีลังมากมากขึ้น

ผลิตภัณฑ์	RCM ไทย	RCM ศรีลังกา	RCA ศรีลังกา	RCA ไทย	โอกาสส่งออกไป ศรีลังกา	โอกาสนำเข้าจาก ศรีลังกา
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	0.90	1.11	1.17	0.77		
ผลิตภัณฑ์จากพืช	0.84	1.57	7.83	1.67	✓	
ไขมัน/น้ำมัน จากสัตว์/พืช	0.32	1.22	0.85	0.50		
อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ	0.71	1.35	1.08	2.65	✓	
แร่ และ น้ำมัน	1.16	1.37	0.08	0.34		
เคมีภัณฑ์	0.86	0.83	0.17	0.61		
พลาสติก	1.19	1.06	0.19	1.71	✓	
ยาง	1.06	1.92	8.27	6.56	✓	✓
หนัง	1.02	0.26	0.33	0.69		
ไม้	0.32	0.74	0.68	1.31		
กระดาษ	0.86	1.79	1.01	0.80		
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	0.54	3.53	10.46	0.77		
รองเท้า หมวก เครื่องแต่งกายอื่น	0.26	0.32	0.91	0.47		
หิน เซรามิก แก้ว	0.98	1.07	0.90	0.84		
อัญมณี	1.14	0.68	0.99	1.26		
โลหะ	1.95	1.13	0.10	0.67		
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	1.19	0.58	0.18	1.24		
ยานยนต์	0.63	0.97	0.20	1.18		
นาฬิกา โสตทัศน เครื่องมือแพทย์ เครื่องดนตรี	0.86	0.43	0.03	0.67		
ยุทธภัณฑ์	1.25	0.08	0.26	0.05		
เบ็ดเตล็ด	0.37	0.45	1.06	0.62		
ประมงและประมงแปรรูป	1.62	1.30	2.63	4.99	✓	✓
ัญพิช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง	0.90	1.91	1.06	3.92	✓	
น้ำตาล	0.28	6.16	0.07	5.64	✓	

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

²⁷² ใช้การคำนวณและมีหลักการเดียวกับ RCA แต่เปลี่ยนจากมูลค่าการส่งออกเป็นมูลค่าการนำเข้า ค่า RCM จะบ่งชี้ว่าสินค้าใดมีการนำเข้าที่สูง โดยเปรียบเทียบ โดย หากค่า RCM สูงกว่า 1 จะหมายถึงสินค้านั้นมีการนำเข้าที่สูงโดยเปรียบเทียบ หรือ เป็นสินค้าที่ประเทศนั้นๆ มีการนำเข้ามาก สูตรในการคำนวณ คือ

$$RCM = \frac{M_{ij} / \sum_{i=1}^n M_{ij}}{\sum_{j=1}^n M_{ij} / \sum_{j=1}^n \sum_{i=1}^n M_{ij}}$$

โดยที่ M_{ij} = มูลค่าการนำเข้าสินค้า "i" ของ ประเทศ "j"

ทั้งนี้ RCM มีการใช้อยู่บ้างในบางการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการตั้งชื่อที่เป็นทางการ (บ้างก็ใช้คำว่า RCA import แต่เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่า การนำเข้าโดยเปรียบเทียบที่สูงไม่ได้แสดงถึง "ความได้เปรียบ (advantage)" ชื่อ RCA import จึงอาจไม่เหมาะสมนัก) เพื่อความสะดวกในการศึกษาในส่วนนี้จึงขอเรียกว่า Revealed Comparative Import (RCM) ก่อน

จากตารางดังกล่าว พบว่า สินค้าที่ไทยมีโอกาสขยายการค้าไปยังศรีลังกาได้มากขึ้น หรือสินค้าที่ไทยมีความสามารถในการส่งออก และศรีลังกามีสัดส่วนการนำเข้าสูง ได้แก่ **ผลิตภัณฑ์จากพืช แปรรูปอาหาร พลาสติก ยาง ประมงและประมงแปรรูป ัญชู่พืช ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง และ น้ำตาล** ในขณะที่สินค้าที่ศรีลังกามีโอกาสขยายการค้ามายังไทยมากขึ้น (ไทยนำเข้าจากศรีลังกามากขึ้น) ได้แก่ **ประมงและประมงแปรรูป และยาง**

5.1.2 การจัดแบ่งประเภทสินค้าตามระดับความอ่อนไหว

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 ว่าในการวัดผลกระทบทางลบของไทย และศรีลังกานั้น การศึกษานี้จะนำประเด็นอื่นนอกจากความสามารถในการแข่งขันมาช่วยชี้วัดด้วย ได้แก่

- **ค่าดัชนี TSI** ซึ่งแสดงผลการค้ำระหว่างกันในปัจจุบัน โดยหากไทยได้ดุลการค้าแสดงให้เห็นว่า ปัจจุบัน สินค้าของไทยสามารถแข่งขันได้ แต่หากเป็นสินค้าที่ขาดดุลการค้าจะแสดงให้เห็นว่าสินค้านั้นไม่สามารถในการแข่งขันได้ ดังนั้น หากค่าดัชนีดุลการค้าสูงจะแสดงให้เห็นว่าสินค้านั้นไม่เป็นที่อ่อนไหวมากนัก ทั้งนี้ ในการศึกษาได้ใช้ค่าดัชนี TSI เป็นดัชนีสำคัญในการชี้วัด
- **อัตราภาษีศุลกากรในปัจจุบัน**²⁷³ โดยหากอัตราภาษีสูงจะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่รุนแรง เนื่องจากสินค้าที่มีอัตราภาษีศุลกากรสูงนั้น โดยมากมักมาจากการที่รัฐบาลต้องการปกป้องสินค้านั้นๆ ในประเทศ
- **สัดส่วนแรงงานในอุตสาหกรรม**²⁷⁴ หรือ **ปัจจัยอื่น** โดยสัดส่วนแรงงานในอุตสาหกรรมนั้นๆ แสดงให้เห็นว่า มีผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมน้อยเพียงใด หากอุตสาหกรรมนั้นมีผู้เกี่ยวข้องเป็นสัดส่วนที่มากก็จะมีความอ่อนไหวสูง อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้มีข้อมูลเชิงลึกในหมวดหมู่ อุตสาหกรรมย่อยเฉพาะของไทยเท่านั้น การศึกษาจึงเลือกใช้การกำหนดจาก FTA ที่ผ่านมาของศรีลังกาเป็นตัววัดในส่วนนี้แทน

การศึกษาในส่วนนี้ จึงจะแยกผลการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน คือ ตามมิติทั้ง 3 ของดัชนี และสรุปค่าดัชนีตามลำดับ โดยผลการศึกษามีดังต่อไปนี้ (อย่างไรก็ตาม การศึกษาในส่วนนี้ได้เน้นเฉพาะกลุ่มสินค้าสำคัญกลุ่มใหญ่ สำหรับผู้สนใจในเชิงรายละเอียดตามประเภทสินค้ากลุ่มย่อยระดับพิกัด 6 หลักนั้น สามารถดูรายละเอียดได้ในซีดีรอม)

1) ค่าดัชนี TSI

เริ่มจากค่าดัชนี TSI ของไทยในกลุ่มสินค้าที่ไทยได้รับผลกระทบทางลบ ได้แก่ กระจาด ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่ม และกลุ่มเบ็ดเตล็ดนั้น พบว่า รายการส่วนใหญ่ไทยได้ดุลการค้ากับศรีลังกา ยกเว้นกลุ่มชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่ม ที่ไทยขาดดุลการค้า ดังนั้น กลุ่มชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่ม จะเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวที่สุดของไทย

²⁷³ ใช้ฐานข้อมูลของ MacMap, UNCTAD ปี ค.ศ. 2016

²⁷⁴ ใช้ฐานข้อมูล Labor Force Survey ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี ค.ศ. 2015

ในขณะที่ค่าดัชนี TSI ของศรีลังกา พบว่า สินค้าที่ศรีลังกาได้รับผลกระทบทางลบ คือ เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า โลหะ ยานยนต์ น้ำตาล และพลาสติก ศรีลังกาขาดดุลการค้ากับไทยทั้งสิ้น โดยเฉพาะ 3 กลุ่มสำคัญคือ ยานยนต์ น้ำตาล และพลาสติก ขาดดุลการค้ามากที่สุดโดยเปรียบเทียบ กล่าวคือ มีค่าดัชนี TSI ที่ -1.0 หรือ ขาดดุลเกือบร้อยละ 100 รุนแรงกว่าประเภทอื่น รองลงมา คือ โลหะ กล่าวคือ มีค่าดัชนี TSI ที่ -0.9 และน้อยที่สุด คือ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ -0.6

เป็นที่น่าสังเกตว่า สินค้าในบางรายการที่ไทยได้ดุลการค้ากับศรีลังกานั้นเป็นสินค้าที่ศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขันสูง และส่งออกทั่วโลกมาก เช่น ในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากในปัจจุบันศรีลังกาอยู่ในสถานะประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอมาผลิตเพื่อส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังตลาดหลัก คือ ยุโรป และสหรัฐฯ ในขณะที่ไทยอยู่ในสถานะของผู้ผลิตทั้งสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม ดังนั้น ในการค้าระหว่างกันจึงเป็นไทยที่ส่งออกสิ่งทอไปยังศรีลังกา ในขณะที่เครื่องนุ่งห่มนั้น นอกจากไทยจะสามารถผลิตเองได้เพียงพอต่อความต้องการในประเทศแล้ว ตลาดหลักของศรีลังกายังเป็น ยุโรป และสหรัฐฯ ด้วย การนำเข้าเครื่องนุ่งห่มของไทยจากศรีลังกาจึงมีไม่มากนัก ด้วยเหตุดังกล่าวไทยจึงได้ดุลการค้ากับศรีลังกา ในสินค้ากลุ่มนี้ ทั้งนี้ ในบทที่ 6 จะทำการศึกษาเชิงลึกในระดับห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมสำคัญต่อไป

ตารางที่ 5-8: ค่าดัชนี TSI ของไทย และศรีลังกา

กลุ่มสินค้า	ไทยส่งออกไปยังศรีลังกา	ศรีลังกาส่งออกมายังไทย	TSI ไทย	TSI ศรีลังกา
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	45.66	1.39	0.9	-
กระดาษ	12.23	0.07	1.0	-
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	81.78	10.24	0.8	-
โลหะ	45.01	1.43	-	-0.9
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	8.93	2.11	-	-0.6
ยานยนต์	32.05	0.24	-	-1.0
เบ็ดเตล็ด	5.52	0.11	1.0	-
น้ำตาล	38.36	0.00	-	-1.0
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	1.04	1.49	-0.2	-
พลาสติก	27.84	0.08	-	-1.0

ที่มา: TradeMap, UNCTAD, คำนวณโดยมูลนิธิ สวค. (2016)

หมายเหตุ: หน่วย ล้านเหรียญสหรัฐฯ

2) อัตราภาษีศุลกากร

ด้านอัตราภาษีศุลกากรนั้น สำหรับไทย กลุ่มสินค้า ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ นั้น เป็นกลุ่มที่ไทยมีอัตราภาษีเฉลี่ยเดิมสูงที่สุด คือ สูงถึงเฉลี่ยร้อยละ 35²⁷⁵ รองลงมาคือ กลุ่มสินค้าเบ็ดเตล็ด ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ และสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ที่มีอัตราใกล้เคียงกัน ระหว่างร้อยละ 14 ถึงร้อยละ 16 ในขณะที่กระดาษมีอัตราภาษีเฉลี่ยในปัจจุบันต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ร้อยละ 6

²⁷⁵ อัตราภาษีดังกล่าว คำนวณ โดย UNCTAD ด้วยวิธี World Tariff Profile (WTP) คือ เฉลี่ยจากอัตราภาษี และมูลค่าการนำเข้าในระดับ Tariff Line อย่างไรก็ดีสำหรับสินค้าที่มีอัตราภาษีใน 2 ระดับ คือ ในโควตา กับนอกโควตา เช่น ชา และกาแฟ ของไทยนั้น จะคำนวณ โดย “หากมีการนำเข้าต่ำกว่า ร้อยละ 80 ของอัตราโควตา จะเลือกใช้ อัตราในโควตา” แต่ “หาก สูงกว่าร้อยละ 98 จะเลือกใช้อัตรานอกโควตา แทน” ซึ่งในกรณีของเครื่องดื่มของไทย ทั้ง กาแฟ และชา นั้น มีการนำเข้าสูงกว่าร้อยละ 98 ของโควตา ด้วยเหตุดังกล่าว UNCTAD จึงได้เลือกใช้ อัตรานอกโควตา แทน จึงเป็นเหตุให้ค่าเฉลี่ย สูงถึงร้อยละ 35

สังเกตได้ว่าอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้ากระดาษของไทยนั้นมีอัตราต่ำกว่าผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ขา กาแฟ และสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากกระดาษเป็นสินค้าที่ใช้เป็นพื้นฐานของหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสำคัญ เช่น หนังสือ สิ่งพิมพ์ วัสดุก่อสร้าง ก่ออิฐ และบรรจุภัณฑ์ และต้นทุนในการผลิตกระดาษของไทยนั้นค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศผู้ผลิตกระดาษหลายแห่ง เนื่องจากวัตถุดิบต้นน้ำในอุตสาหกรรมกระดาษคือ ต้นไม้ ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ขาดแคลนในไทย ไทยจึงต้องเก็บอัตราภาษีกระดาษในระดับที่ไม่สูงนัก แตกต่างกับสินค้าอื่น เช่น ขา กาแฟ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่ไทยต้องการปกป้องเกษตรกรในประเทศ โดยเฉพาะ ขา ไทยได้ปกป้องโดยกำหนดอัตราภาษีออกเป็น 2 ระดับ คือ ในโควตา กับนอกโควตา²⁷⁶

ในขณะที่สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนั้น แม้ในภาพรวมไทยจะเก็บภาษีเฉลี่ยรวมทั้งกลุ่มที่ร้อยละ 14 แต่หากแยกออกเป็นสิ่งทอกับเครื่องนุ่งห่ม พบว่า สิ่งทอ จัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 ในขณะที่เครื่องนุ่งห่มจัดเก็บในอัตราร้อยละ 24 เนื่องจากสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องตั้งกำแพงภาษีสูง เพื่อปกป้องสินค้าในประเทศ นอกจากนี้สิ่งทอยังเป็นอุตสาหกรรมกลางน้ำ ซึ่งสามารถนำเข้าเพื่อแปรรูปเป็นเครื่องนุ่งห่มต่อไปได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงจัดเก็บภาษีสิ่งทอต่ำกว่าเครื่องนุ่งห่มมาก

ส่วนศรีลังกานั้น อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยสูงสุด คือ ยานยนต์ที่ร้อยละ 22 รองลงมา คือ น้ำตาลที่ร้อยละ 14 อีก 3 กลุ่ม คือ โลหะ เครื่องใช้ไฟฟ้า และพลาสติกนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำโดยเปรียบเทียบ คือ ร้อยละ 7 ถึงร้อยละ 10 ทั้งนี้ในส่วนของยานยนต์นั้น หากจำแนกเฉพาะพิกัด 87 (รถยนต์ และจักรยานยนต์) พบว่ามีอัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยที่ร้อยละ 25.12²⁷⁷ ซึ่งเห็นได้ว่าในภาพรวม อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยของศรีลังกาค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับไทย

ตารางที่ 5-9: อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบทางลบของไทยและศรีลังกา

กลุ่มสินค้า	ไทย (ร้อยละ)	ศรีลังกา (ร้อยละ)
ขา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	35.00	-
เบ็ดเตล็ด	15.90	-
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	15.63	-
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	14.12	-
กระดาษ	6.05	-
โลหะ	-	8.45
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	-	7.04
ยานยนต์	-	21.87
น้ำตาล	-	14.10
พลาสติก	-	10.40

ที่มา: MacMap, UNCTAD

²⁷⁶ ไทยกำหนดอัตราภาษีศุลกากรในโควตาขาที่ร้อยละ 30 ภาษีศุลกากรนอกโควตาที่ร้อยละ 90 โดยในแต่ละปี ไทยจะกำหนดโควตานำเข้าขาไว้ ยกตัวอย่างเช่น ในปัจจุบันไทยกำหนดที่ 625 ตันต่อปี ซึ่งในแต่ละช่วงปี ผู้นำเข้าขาจะได้รับการบันทึกว่านำเข้าทั้งหมดกี่ตันในระบบ “มาก่อนได้ก่อน” (first come, first serve) เช่น บริษัท A นำเข้ารายแรก 100 ตัน บริษัท B นำเข้ารายที่สอง 500 ตัน ระบบบันทึกของไทยก็จะลงทะเบียนไว้ว่ามีการใช้โควตาไปทั้งหมด 600 จาก 625 ตันแล้ว หาก บริษัท C นำเข้ามาเป็นรายที่สามอีก 100 ตัน ก็จะต้องเสียภาษี 2 กลุ่ม คือ 25 ตันแรกจะเสียภาษีในโควตา ร้อยละ 30 ก่อนที่จะเสียภาษีในกลุ่มที่สองอีก 75 ตัน ในอัตราร้อยละ 90 ส่วนบริษัทอื่นๆ ที่นำเข้ามาหลังบริษัท C จะต้องเสียภาษีร้อยละ 90 ทั้งหมด จนกว่าจะสิ้นปีใหม่

²⁷⁷ อัตราภาษีศุลกากรส่วนใหญ่ในกลุ่มรถยนต์ (พิกัด 87) จะอยู่ระหว่าง ร้อยละ 15 ถึง ร้อยละ 25 เว้นในกลุ่มรถวัตถุประสงค์พิเศษบางรายการ เช่น รถขนของ และรถผสมปูน ได้รับการยกเว้นอากร (ร้อยละ 0) และ ตัวถัง (Bodies) ที่จัดเก็บร้อยละ 35 ถึงร้อยละ 45

3) สัดส่วนแรงงานในอุตสาหกรรม

ด้านกำลังแรงงานของไทยนั้น จากข้อมูลกำลังแรงงาน พบว่า ไทยมีแรงงานกระจุกตัวมากที่สุดในกลุ่มผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ซึ่งรวมทั้งผู้เลี้ยงและทำงานในโรงงานแปรรูปสัตว์ด้วยอยู่ที่ร้อยละ 7.16 ของแรงงานในภาคการเกษตร และอุตสาหกรรม (ไม่รวมภาคบริการ) รองลงมาคือ สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มที่ร้อยละ 4.42 ส่วนกลุ่มกระดาษ เบ็ดเตล็ด และกลุ่มชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ นั้น มีการกระจุกตัวไม่มากนัก คือ น้อยกว่าร้อยละ 1 ของกำลังแรงงานในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

ตารางที่ 5-10: สัดส่วนกำลังแรงงานของกลุ่มสินค้าที่ไทยได้รับผลกระทบทางลบ

กลุ่มสินค้า	สัดส่วนกำลังแรงงาน
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	7.16%
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	4.42%
เบ็ดเตล็ด	1.00%
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	0.65%
กระดาษ	0.38%

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากข้อมูลดังกล่าวทั้ง 3 มิติ จึงสามารถจัดทำเป็นดัชนีความอ่อนไหว²⁷⁸ (PSI) ของไทยและศรีลังกาได้ ดังแสดงในตารางที่ 5-11 และ 5-12 โดยไทยนั้น สินค้าที่มีค่าดัชนี PSI สูงสุด คือ ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ รองลงมา คือ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เบ็ดเตล็ด และกระดาษ ตามลำดับ

ตารางที่ 5-11: ดัชนีความอ่อนไหว (PSI) ของไทย

กลุ่มสินค้า	TSI	ภาษีศุลกากร (ร้อยละ)	สัดส่วนกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	ค่าดัชนี PSI
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	0.9	15.63	7.16	-0.6
กระดาษ	1.0	6.05	0.38	-0.9
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	0.8	14.12	4.42	-0.5
เบ็ดเตล็ด	1.0	15.90	1.00	-0.8
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	-0.2	35.00	0.65	0.5

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

ส่วนศรีลังกานั้น กลุ่มสินค้าที่มีค่าดัชนี PSI สูงที่สุด คือ ยานยนต์ที่ 2.2 รองลงมาคือ น้ำตาล และพลาสติกที่ 2.1 อันดับที่ 4 คือ โลหะที่ 2.0 และสุดท้าย คือ เครื่องจักรเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ 1.7 ดังแสดงในตารางที่ 5-12

ตารางที่ 5-12: ดัชนีความอ่อนไหว (PSI) ของศรีลังกา

กลุ่มสินค้า	TSI	ภาษีศุลกากร (ร้อยละ)	ความอ่อนไหว	ค่าดัชนี PSI
โลหะ	-0.9	8.45	1	2.0
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	-0.6	7.04	1	1.7
ยานยนต์	-1.0	21.87	1	2.2
น้ำตาล	-1.0	14.10	1	2.1
พลาสติก	-1.0	10.40	1	2.1

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

²⁷⁸ สูตรคำนวณ คือ $PSI = \sum_{k=1}^3 W_k Y_k$ โดย W_k คือ ค่าถ่วงน้ำหนักมิติ “k” และ Y_k คือ ค่าของมิติ “k”

จากดัชนีดังกล่าว พบว่า ในกรณีของไทยนั้น สินค้าที่มีค่า PSI สูงที่สุด เนื่องจากมีอัตราภาษีศุลกากรเดิมที่สูง และเป็นสินค้าที่ไทยขาดดุลกับศรีลังกา (TSI ติดลบ) คือ กลุ่ม ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ โดยเฉพาะ ชา ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สำคัญที่มีชื่อเสียงของศรีลังกา รายการสินค้ากลุ่มนี้จึงถูกจัดให้เป็นสินค้าที่ต้องปกป้องมากที่สุด โดยการจัดให้อยู่ในกลุ่ม “สินค้าที่ไม่นำมาลดภาษี (Exclusion List)” ส่วนกลุ่มที่มีระดับความอ่อนไหวรองลงมา คือ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากมีสัดส่วนแรงงานในกลุ่มนี้มาก และเป็นกลุ่มที่อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยเดิมค่อนข้างสูง (อย่างไรก็ตาม การค้าที่ผ่านมามีไทยได้ดุลศรีลังกาในรายการนี้) กลุ่มนี้จึงถูกจัดอยู่ในระดับที่ต้องปกป้องรองลงมา คือ ให้เป็นกลุ่มอ่อนไหวมาก (Highly Sensitive List) ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีระดับความอ่อนไหวรองลงมาจะถูกจัดให้เป็นกลุ่ม สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List)

อนึ่ง สินค้าในกลุ่ม ชา กาแฟ และ โกโก้ นั้น มีจำนวนน้อย คือ ไม่เกินร้อยละ 2 ของรายการสินค้าทั้งหมด²⁷⁹ ในการเจรจา FTA ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมีการกำหนดสัดส่วนสินค้า Exclusion List ต่อสินค้าทั้งหมด ดังนั้นหากไทยจะจัดกลุ่มสินค้านี้ไว้ในกลุ่ม Exclusion List ทั้งหมด ก็สามารถบรรลุไว้ได้ เนื่องจากมีจำนวนรายการไม่มากนัก ในขณะที่ศรีลังกา มีรายการสินค้าที่มีค่าความอ่อนไหวสูงมากกว่าไทยเป็นจำนวนมาก ดังนั้น หากมีการจัดทำความตกลง FTA ไทย-ศรีลังกา ไทยจะมีความได้เปรียบในการเจรจาในส่วนนี้ กล่าวคือ หากศรีลังกาขอให้มีสัดส่วน Exclusion List สูง ไทยก็สามารถจะบรรจุรายการสินค้าอื่นเพิ่มเติมได้ เช่น ในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม²⁸⁰ บางรายการ (โดยเฉพาะ เสื้อผ้า ฝ้าย และด้าย หรือ เครื่องหนัง ซึ่งไทยไม่เคยเปิดให้ประเทศในกลุ่มเอเชียใต้)

ด้านศรีลังกานั้น สินค้าที่มีค่าดัชนีความอ่อนไหวสูงที่สุด คือ ยานยนต์ ซึ่งมีหลายรายการจึงจัดให้เป็น Exclusion List เพียงกลุ่มเดียว ในขณะที่กลุ่มน้ำตาลและพลาสติก มีค่าดัชนีที่เท่ากัน จึงจัดให้เป็น Highly Sensitive List ทั้ง 2 กลุ่มสินค้า และกลุ่มที่มีค่าความอ่อนไหวน้อยสุด 2 กลุ่ม คือ โลหะ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ถูกจัดให้เป็นกลุ่มสินค้าอ่อนไหว

ทั้งนี้ การศึกษาได้จัดทำข้อมูลที่พิกัดศุลกากรระดับ 6 หลัก ซึ่งแสดงข้อมูลภาษีศุลกากรค่าดัชนี TSI และค่าสำคัญอื่นๆ ในซีดีรอมแล้ว เพื่อผู้สนใจและผู้ปฏิบัติได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โดยอาจนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำดัชนีชี้วัดความอ่อนไหวในระดับพิกัด 6 หลัก ได้ด้วย

²⁷⁹ ระดับพิกัด 8 หลัก ที่มีอัตราภาษีเฉลี่ยจากฐานข้อมูลของ UNCTAD พบว่า จากจำนวนสินค้า 9,565 รายการ มีเพียง 137 รายการในกลุ่มสินค้านี้เท่านั้น

²⁸⁰ ระดับพิกัด 8 หลัก ที่มีอัตราภาษีเฉลี่ยจากฐานข้อมูลของ UNCTAD พบว่า จากจำนวนสินค้า 9,565 รายการ มีถึง 1,079 รายการในกลุ่มสินค้านี้

ตารางที่ 5-13: ประเภทสินค้าในการเจรจาของไทยและศรีลังกา

กลุ่มสินค้า	PSI		ประเภทสินค้าในการเจรจา	
	ไทย	ศรีลังกา	ไทย	ศรีลังกา
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-0.6	-	SL	-
กระดาษ	-0.9	-	SL	-
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	-0.5	-	HSL	-
โลหะ	-	2.0	-	SL
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	-	1.7	-	SL
ยานยนต์	-	2.2	-	EX
เบ็ดเตล็ด	-0.8	-	SL	-
น้ำตาล	-	2.1	-	HSL
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	0.5	-	EX	-
พลาสติก	-	2.1	-	HSL

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

อนึ่ง เนื่องจากการวิเคราะห์ด้วย PSI อาจระบุได้เพียงว่าสินค้ากลุ่มใดจัดได้ว่ามีความอ่อนไหวแต่ไม่อาจระบุถึงรายการสินค้าในระดับพิกัดที่ละเอียดลงไป อีกทั้งการจะระบุว่าอ่อนไหวหรือไม่ อย่างไร อาจต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมด้วยเช่นกัน ดังนั้น การวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงเป็นประโยชน์ในแง่ของการทำให้เห็นถึงภาพกว้างของกลุ่มที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ และเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นข้อสมมติในการวิเคราะห์ถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ลดภาษีในกลุ่มสินค้าที่ต้องการปกป้อง ด้วยแบบจำลอง GTAP ต่อไป ส่วนการวิเคราะห์ในรายละเอียดว่าสินค้าใดจะได้รับผลกระทบทางลบหรือทางบวกอย่างไรจาก FTA นี้ ในการศึกษาจะทำการศึกษาถึงรายละเอียดของสินค้าสำคัญ ด้วยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าต่อไปในบทที่ 6

5.2 ผลกระทบเชิงมหภาค

ในการวิเคราะห์เชิงมหภาคในการศึกษานี้ คณะวิจัยใช้แบบจำลอง GTAP รุ่น 9.0 ในการวิเคราะห์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 กรณีหลัก ได้แก่ (1) กรณีตาม TOR (2) กรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และ (3) กรณีเปรียบเทียบกับ FTA ที่ไทยและศรีลังกามีความตกลงแล้ว ทั้งนี้ ในส่วนนี้ได้้นำผลการวิเคราะห์ของส่วนที่ 5.1 มาร่วมประกอบในการวิเคราะห์กรณีที่ 2 คือ กรณีที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยผลการศึกษาเป็น ดังนี้

5.2.1 ขอบเขตการศึกษาผลกระทบ

การวิเคราะห์ผลกระทบในบทนี้ครอบคลุมมิติต่างๆ ที่สำคัญของไทยและศรีลังกา ดังนี้

- ผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Gross domestic product: GDP) และองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การบริโภคภาคเอกชน (Private consumption) การลงทุน (Investment) การใช้จ่ายรัฐบาล (Government expenditure) การส่งออก (Exports) และการนำเข้า (Imports)
- ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) และการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ (International capital flow)
- ผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต อัตราเงินเฟ้อ และการจ้างงานในประเทศ

- ผลกระทบต่อการกินดีอยู่ดีของประชาชนที่วัดจากสวัสดิการสังคม (Welfare) และ องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ผลจากการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร (Allocative efficiency) และผลจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนการค้า (Terms of trade) ของประเทศ
- ผลกระทบต่อการขยายตัวของภาคการผลิตรายสาขา วัดจากร้อยละของมูลค่าเพิ่มที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสาขา (Changed industrial value added)²⁸¹

5.2.2 ผลการศึกษากรณีตามที่ปรากฏในข้อกำหนดงาน (TOR)

ในส่วนนี้ จะแบ่งการศึกษา ออกเป็น 3 กรณีย่อย คือ (1) เปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 ไม่เปิดตลาดบริการ (2) เปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 เปิดตลาดบริการร้อยละ 20 และ (3) เปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 เปิดตลาดบริการร้อยละ 40 โดยผลในแต่ละกรณีย่อย มีดังนี้

(1) เปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 ไม่เปิดตลาดบริการ

ในกรณีที่ไทยทำความตกลงเปิดเสรีทางการค้ากับศรีลังกาเฉพาะในตลาดสินค้าร้อยละ 100 โดยไม่เปิดตลาดบริการนั้น ผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง GTAP พบว่า ข้อตกลงดังกล่าวจะส่งผลดีต่อทั้งเศรษฐกิจของไทยและศรีลังกาในภาพรวมเท่ากัน กล่าวคือ ทำให้เศรษฐกิจของทั้งสองประเทศขยายตัวร้อยละ 0.02 เท่ากัน ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของการบริโภค และการลงทุนภายในประเทศตามรายได้ที่เพิ่มขึ้นภายหลังการเปิดเสรีทางการค้า โดยการบริโภคภายในประเทศของทั้งไทยและศรีลังกาขยายตัวเท่ากันที่ร้อยละ 0.02 ขณะที่ด้านการลงทุนภายในประเทศนั้น ศรีลังกามีการลงทุนเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าไทย เนื่องจากมูลค่าการลงทุนภายในประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดเศรษฐกิจของศรีลังกาอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอีกส่วนหนึ่ง เป็นผลมาจากการขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศทั้งการส่งออกและนำเข้า เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกันทำให้ขนาดตลาดของทั้งสองประเทศใหญ่ขึ้น โดยศรีลังกามีอัตราการขยายตัวของทั้งการนำเข้าและส่งออกที่สูงกว่าไทย เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจของศรีลังกานั้นพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมน้อยกว่าไทยเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ฉะนั้น การเปิดเสรีทางการค้าสินค้าร้อยละ 100 จึงทำให้การค้าระหว่างประเทศของศรีลังกาขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าไทย แม้ว่ามูลค่าทางการค้าระหว่างกันจะเท่ากันก็ตาม ทั้งนี้ ดุลการค้าของศรีลังกามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 สวนทางกับดุลการค้าไทยที่มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.04 แม้ว่าทั้งสองประเทศจะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการส่งออกเช่นเดียวกันก็ตาม

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตลาดปัจจัยการผลิต ทั้งแรงงานและทุน พบว่า ทั้งสองประเทศต่างได้รับผลประโยชน์ กล่าวคือ ทั้งไทยและศรีลังกามีราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ทั้งค่าจ้างแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือ รวมถึงราคาทุน เครื่องจักร และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากอุปสงค์ของปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ของสินค้า ภายหลังการเปิดเสรีทางการค้าสินค้าร้อยละ 100 โดยปัจจัยการผลิตของศรีลังกามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าไทยทุกปัจจัย

²⁸¹ ทั้งนี้แม้ว่า GTAP จะสามารถวิเคราะห์ผลในเชิงอุตสาหกรรมได้ แต่จากการศึกษาผลกระทบของ FTA ของไทยที่ผ่านมามีหลายการศึกษาพบความไม่สมเหตุสมผล ของการระบุอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบทางลบจากการวิเคราะห์ด้วย GTAP ด้วยเหตุดังกล่าว การศึกษานี้จึงเลือกใช้การวิเคราะห์จากความสามารถในการแข่งขัน อัตราภาษี ดุลการค้าระหว่าง และ/หรือ สัดส่วนกำลังแรงงานที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม มาเป็นหลักในการระบุผลกระทบนอกเหนือจาก GTAP

ในด้านสวัสดิการทางสังคมและการจ้างงานนั้น พบว่า ทั้งไทยและศรีลังกาต่างมีการจ้างงานและสวัสดิการทางสังคมเพิ่มขึ้นภายหลังการเปิดเสรีทางการค้าเช่นกัน โดยศรีลังกามีการจ้างงานและสวัสดิการทางสังคมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าไทย เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อของศรีลังกาไม่เปลี่ยนแปลง ทำให้เมื่อพิจารณาในรูปของมูลค่าที่แท้จริงแล้ว ศรีลังกาอาจได้รับประโยชน์มากกว่าไทย

ตารางที่ 5-14: ผลเชิงมหภาคกรณีเปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 ไม่เปิดตลาดบริการ

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ไทย	ศรีลังกา
GDP	0.02	0.02
การลงทุน	0.04	0.16
การบริโภค	0.02	0.02
ส่งออก	0.02	0.21
นำเข้า	0.03	0.23
ดุลการค้า	-0.04	0.30
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.02	0.09
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.02	0.08
การจ้างงาน	0.02	0.09
สวัสดิการสังคม	0.01	0.02
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.01	0.00
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.02	0.08
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.03	0.07
อัตราเงินเฟ้อ	0.02	0.00

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

(2) เปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 และเปิดตลาดบริการ ร้อยละ 20

ในกรณีที่สอง หากยินยอมให้มีการเปิดเสรีการค้าสินค้าร้อยละ 100 และการค้าบริการร้อยละ 20 สิ่งที่เกิดขึ้นตามมา คือ ในภาพรวมทั้งสองประเทศต่างได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น โดยไทยจะได้ผลประโยชน์มากกว่าศรีลังกาเล็กน้อยสะท้อนจาก GDP อย่างไรก็ดีตาม ในการพิจารณารายภาคกิจกรรมทางเศรษฐกิจประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่ศรีลังกามีอัตราการขยายตัวสูงกว่าไทย ยกเว้นภาคการบริโภค แต่ด้วยขนาด GDP ของไทยที่โตกว่าศรีลังกาประมาณ 7 เท่า และจำนวนประชากรซึ่งมากกว่าศรีลังกาประมาณ 3 เท่า ก็เพียงพอที่จะทำให้ภาพรวมไทยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP ที่สูงกว่า

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ศรีลังกามีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนกว่าไทย โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของการลงทุน ค่าจ้างแรงงานฝีมือ และดุลการค้า โดยเรียงเรียงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้ ภาคการลงทุนที่ขยายตัวร้อยละ 0.17 ได้ก่อให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นในศรีลังการ้อยละ 0.10 ค่าจ้างแรงงานทั้งมีฝีมือ และไร้ฝีมือ สูงขึ้น 0.11 และ 0.09 ตามลำดับ จากการลงทุนที่ขยายตัวนี้ ส่งผลให้สินค้าที่ผลิตภายในศรีลังกามีมูลค่าที่สูงขึ้น กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 2015 ดุลการค้าของศรีลังกาติดลบ 8,527.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ กล่าวได้ว่าการนำเข้ามีมูลค่าสูงกว่าการส่งออก ดังนั้น หากการส่งออกและนำเข้าเติบโตในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ดุลการค้าของศรีลังกาคงจะติดลบเพิ่มขึ้น แต่ด้วยมูลค่าของสินค้าส่งออกที่สูงขึ้นส่งผลให้ดุลการค้าศรีลังกาโตขึ้นร้อยละ 0.32

อย่างไรก็ตาม ขณะที่ศรีลังกาได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้นมากกว่าไทย แต่ต้นทุนต่างก็มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากกว่าไทยเช่นกันในส่วนของต้นทุนแรงงานได้อธิบายไว้ข้างต้น ส่วนต้นทุน ด้านทุนและเครื่องจักร และทุนธรรมชาติ ศรีลังกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.09 และ 0.06 มากกว่าไทยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 และ 0.02 ตามลำดับ

ด้านการจ้างงาน ศรีลังกามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมากกว่าไทย โดยการจ้างงานในศรีลังกาจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.10 มากกว่าไทย ขณะที่ไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 ส่วนด้านสวัสดิการสังคมถือว่า ทั้งสองประเทศมีการเปลี่ยนแปลงใกล้เคียงกัน ในขณะที่ราคาสินค้า และอัตราเงินเฟ้อของศรีลังกาลดลงแต่ไทยเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5-15: ผลเชิงมหภาคกรณีเปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 และเปิดตลาดบริการร้อยละ 20

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ไทย	ศรีลังกา
GDP	0.02	0.01
การลงทุน	0.05	0.17
การบริโภค	0.03	0.01
ส่งออก	0.02	0.28
นำเข้า	0.03	0.29
ดุลการค้า	-0.05	0.32
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.03	0.11
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.03	0.09
การจ้างงาน	0.03	0.10
สวัสดิการสังคม	0.01	0.02
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.01	-0.02
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.03	0.09
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.02	0.06
อัตราเงินเฟ้อ	0.02	-0.01

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค. (2016)

(3) เปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 เปิดตลาดบริการ ร้อยละ 40

ในกรณีการทำความตกลง FTA ระหว่างไทยและศรีลังกา โดยเปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 และเปิดตลาดบริการร้อยละ 40 นั้น จะส่งผลต่อให้ภาพรวมเศรษฐกิจไทยเกิดเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 ในขณะที่เศรษฐกิจศรีลังกากลับไม่เกิดการเติบโตเป็นผลมาจากการที่เศรษฐกิจของศรีลังกานั้นพึ่งพาการบริโภคภายในประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักทางเศรษฐกิจที่ส่งผลอย่างมากต่อ GDP ของศรีลังกา จึงทำให้แม้ว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างการลงทุนจะเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก คือที่ร้อยละ 0.18 ก็ตามแต่ก็ไม่ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์มวลรวมแต่ประการใด

ด้านการนำเข้าและส่งออกสินค้าและบริการของทั้งสองประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยไทยมีการขยายตัวการนำเข้าที่ร้อยละ 0.03 ซึ่งสูงกว่าการส่งออก ส่วนศรีลังกามีการขยายตัวการนำเข้าที่ร้อยละ 0.35 น้อยกว่าการส่งออกที่ขยายตัวร้อยละ 0.36 เป็นผลจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของศรีลังกาที่มีสัดส่วนเกี่ยวข้องกับภาคบริการถึงร้อยละ 62.4 (ข้อมูลจากธนาคารโลก ปี ค.ศ. 2015) กอปรกับเงื่อนไขของความตกลงฯ ที่เปิดตลาดบริการในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 40 จึงทำให้การนำเข้าและส่งออกของศรีลังกา

ขยายตัวสูงกว่าไทย อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีการค้าภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลงร้อยละ 0.06 แต่ดุลการค้าศรีลังกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.36

ด้านการลงทุน พบว่า การลงทุนของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 และศรีลังกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.18 ส่งผลให้ปัจจัยภาคการผลิตทั้ง 2 ประเทศเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งความต้องการจ้างงานที่ส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งศรีลังกามีการเปลี่ยนแปลงที่สูงกว่าไทยในการจ้างงานและอัตราประโยชน์ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนทั้งด้านทุนและเครื่องจักร และทรัพยากรธรรมชาติที่ศรีลังกาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 0.1 และ 0.06 ตามลำดับ และไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 และ 0.02 ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าในทั้ง 2 ประเทศเพิ่มสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม การจัดทำ FTA ระหว่างไทยและศรีลังกานั้น เป็นประโยชน์ต่อศรีลังกาในภาคการผลิต เนื่องจากทำให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวต่ำลง รวมถึงอัตราการเพิ่มขึ้นของราคาต่อหน่วยที่ชะลอตัวลง อันเห็นได้จากอัตราเงินเฟ้อที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางลบร้อยละ 0.01 ในส่วนของไทยนั้น ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคจะเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 0.1 ในอัตราที่เร่งตัวสูงขึ้นจากอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.02

ตารางที่ 5-16: ผลเชิงมหภาคกรณีเปิดตลาดสินค้าร้อยละ 100 และเปิดตลาดบริการร้อยละ 40

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ไทย	ศรีลังกา
GDP	0.03	0.00
การลงทุน	0.05	0.18
การบริโภค	0.03	0.00
ส่งออก	0.02	0.36
นำเข้า	0.03	0.35
ดุลการค้า	-0.06	0.33
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.03	0.13
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.03	0.11
การจ้างงาน	0.03	0.11
อัตราประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	0.01	0.02
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.01	-0.04
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.03	0.10
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.02	0.06
อัตราเงินเฟ้อ	0.02	-0.01

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

โดยสรุปทั้ง 3 กรณีข้างต้น พบว่า ภายหลังจากเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและศรีลังกาในตลาดสินค้าร้อยละ 100 นั้น ล้วนส่งผลดีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ อย่างไรก็ตาม หากยังเปิดเสรีในตลาดบริการมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อไทยมากกว่า กล่าวคือ เมื่อเปิดเสรีในตลาดบริการมากขึ้น เศรษฐกิจของไทยจะขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้น ตรงข้ามกับเศรษฐกิจของศรีลังกาที่ขยายตัวในอัตราที่ลดลงจนกระทั่งไม่ขยายตัวเลยในกรณีที่ 3 แม้ว่าเศรษฐกิจของศรีลังกาจะพึ่งพาภาคบริการเป็นหลักก็ตาม สะท้อนให้เห็นว่ารายได้จากภาคบริการของศรีลังกาส่วนใหญ่มาจากการจัดจ้างบริษัทหรือบุคคลภายนอก (Outsourcing) ของ

ประเทศอื่นๆ ทำให้เมื่อเปิดเสรีด้านบริการกับไทยมากขึ้นแล้วกลับกลายเป็นไทยที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นมากกว่า

ด้านตลาดภายในประเทศนั้น พบว่า ภายหลังจากจัดทำ FTA ระหว่างไทยและศรีลังกาในตลาดสินค้าร้อยละ 100 นั้น ล้วนทำให้ทั้งสองประเทศมีการลงทุนและการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นเช่นกัน แม้ว่าศรีลังกาจะมีมูลค่าการลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าไทยในทั้ง 3 กรณี แต่หากมีการเปิดเสรีในตลาดบริการมากขึ้น ศรีลังกาจะมีการบริโภคที่ขยายตัวในอัตราที่ลดลง ซึ่งเป็นไปตามการขยายตัวของรายได้ประเทศที่ลดลงเช่นกัน ขณะที่การลงทุนขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้นตามระดับการเปิดเสรีด้านบริการที่มากขึ้น ต่างจากไทยที่ทั้งการลงทุนและการบริโภคล้วนขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด

ด้านการค้าระหว่างประเทศ พบว่า ภายหลังจากจัดทำ FTA ระหว่างไทยและศรีลังกาในตลาดสินค้าร้อยละ 100 นั้น ทั้งสองประเทศต่างมีการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศเช่นกัน แต่หากยังเปิดเสรีในตลาดบริการมากขึ้น ศรีลังกาจะได้ผลประโยชน์มากกว่า กล่าวคือ ยิ่งเปิดเสรีในตลาดบริการมากขึ้น มูลค่าการส่งออกและนำเข้าของศรีลังกายิ่งขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้น ขณะที่มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยกลับขยายตัวในอัตราที่คงที่ในทั้ง 3 กรณี นอกจากนี้ ดุลการค้าของศรีลังกายังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สวนทางกับดุลการค้าของไทยที่มีแนวโน้มลดลง ตามระดับการเปิดเสรีในตลาดบริการ

ด้านตลาดปัจจัยการผลิต พบว่า ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายเช่นกัน แม้ว่าศรีลังกาจะได้ประโยชน์มากกว่าจากการขยายตัวของการจ้างงาน และราคาปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าไทย และหากยิ่งเปิดเสรีด้านบริการมากขึ้น ผลประโยชน์ในตลาดปัจจัยการผลิตเหล่านี้ของศรีลังกาก็จะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าไทย

ทั้งนี้ จะเห็นว่าการจัดทำ FTA ระหว่างไทยและศรีลังกาจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศ แต่สัดส่วนผลประโยชน์เหล่านี้จะต่างกันในแต่ละประเทศ กล่าวคือ ในภาพรวมของเศรษฐกิจไทยขยายตัวได้มากกว่า แต่ในองค์ประกอบย่อยทั้งตลาดสินค้าในและต่างประเทศ รวมถึงตลาดปัจจัยการผลิตของศรีลังกาจะขยายตัวได้สูงกว่า อย่างไรก็ตาม ด้วยอัตราเงินเฟ้อของศรีลังกาที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าไทย ทำให้โดยรวมแล้วศรีลังกาได้รับสวัสดิการทางสังคมเพิ่มขึ้นมากกว่าไทยภายหลังจากเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน ขณะที่การเปิดเสรีในตลาดบริการมากขึ้นจะมีผลในทิศทางเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในภาพรวมเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวมากกว่า และมากขึ้นตามระดับการเปิดเสรีด้านบริการ ขณะที่ในองค์ประกอบย่อย ทั้งตลาดสินค้าในและต่างประเทศ รวมถึงตลาดปัจจัยการผลิตนั้น ศรีลังกาจะขยายตัวได้ในอัตราที่สูงกว่า และมากขึ้นตามระดับการเปิดเสรีด้านบริการ อย่างไรก็ตาม ด้วยอัตราเงินเฟ้อของไทยที่คงที่ทั้ง 3 กรณี ขณะที่อัตราเงินเฟ้อของศรีลังกามีแนวโน้มลดลงหากยิ่งเปิดเสรีด้านบริการมากขึ้น ทำให้โดยรวมแล้วศรีลังกาได้รับสวัสดิการทางสังคมเพิ่มขึ้นมากกว่าไทยด้วยอัตราที่เท่ากันในทั้ง 3 กรณี ภายหลังจากเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน อนึ่ง หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว ไทยได้ประโยชน์สูงสุดในกรณีที่ 3 ต่างจากศรีลังกาที่ได้ประโยชน์สูงสุดในกรณีที่ 1 และสถานะจะต่างกันไปตามปัจจัยที่พิจารณา ดังนั้น การตัดสินใจเลือกระดับหรือรูปแบบการเปิดเสรีทางการค้านี้ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตลาดที่แต่ละประเทศให้ความสำคัญเป็นหลัก

5.2.3 ผลกระทบของ FTA ไทย-ศรีลังกาทางตรง และผลกระทบต่อคู่เจรจา FTA อื่นของไทย และศรีลังกา จากการจัดทำ FTA ไทย-ศรีลังกา

กรณีนี้ ทำเพื่อศึกษาผลการเชื่อมโยงจาก FTA อื่นๆ ที่ไทยและศรีลังกาได้จัดทำมาแล้ว กล่าวคือ จะทำการเปรียบเทียบผลกระทบจากกรณี FTA ไทย-ศรีลังกาทางตรง และกรณีผลกระทบจาก FTA อื่นๆ ที่ผ่านมาร่วมด้วย เพื่อที่จะทราบได้ว่าไทยกับศรีลังกา และคู่เจรจาอื่นๆ จะได้รับผลกระทบอย่างไร ทั้ง GDP การลงทุน และการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดย FTA ที่ผ่านมาของไทยและศรีลังกา ได้แก่ ไทย-จีน ไทย-อินเดีย (82 รายการ) ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ อาเซียน ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-เกาหลี ไทย-เปรู ไทย-ชิลี ศรีลังกา-อินเดีย ศรีลังกา-ปากีสถาน และ SAFTA

ในกรณีพิจารณาผลกระทบจาก FTA อื่นๆ ที่ผ่านมาร่วมด้วย จะมีประโยชน์สำคัญในการทำให้เห็นภาพของผลกระทบจากความตกลง FTA ไทย-ศรีลังกา ในบริบทที่เปรียบเทียบกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ไทยมีความตกลงอื่นๆ อยู่ด้วย รวมถึงผลต่อคู่เจรจาของทั้งไทยและศรีลังกา ว่าจะได้รับผลกระทบทางบวกหรือลบ เพื่อจะได้คาดการณ์ถึงทำที่ต่อคู่เจรจาในความตกลงอื่นของไทยศรีลังกาต่อ FTA ไทย-ศรีลังกาด้วย

อย่างไรก็ตาม ในกรณีเช่นนี้จะเป็นผลกระทบที่เกิดจากหลากหลายความตกลงต่อทั้งไทยและศรีลังกา กล่าวคือ “ไม่ได้เกิดจากผลกระทบทางตรงจากความตกลง FTA ไทย-ศรีลังกา” แต่เกิดจาก FTA อื่นๆ ด้วย ดังนั้น จึงไม่อาจใช้ในการแสดงผลกระทบจากความตกลง FTA ไทย-ศรีลังกาได้ เหมือนกับในกรณีที่จะแสดงในหัวข้อ 5.2.4 ต่อไป

1) ผลกระทบทางตรงจากความตกลงการค้าเสรี (FTA) กับศรีลังกา²⁸²

ตารางที่ 5-17: ผลเชิงมหภาคกรณี FTA ไทย-ศรีลังกา เปิดเสรีทางการค้าสินค้าทั้งหมด

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

ตัวแปรด้านเศรษฐกิจมหภาค	ผลกระทบต่อไทย	ผลกระทบต่อศรีลังกา
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)	0.02	0.02
การลงทุน	0.04	0.16
การบริโภค	0.02	0.02
การส่งออก	0.02	0.21
การนำเข้า	0.03	0.23
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.02	0.09
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.02	0.08
การจ้างงาน	0.02	0.09
อรรถประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	0.01	0.02
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.01	0.00
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.02	0.08
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.03	0.07
อัตราเงินเฟ้อ	0.02	0.00

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP รุ่น 9.0 โดยมูลนิธิ สวค. (2016)

²⁸² กรณีนี้เป็นกรณีที่มีข้อสมมติว่าไทยเปิดตลาดสินค้าเสรีกับศรีลังการ้อยละ 100 แต่ไม่เปิดเสรีบริการ ดังนั้น ผลจึงเหมือนกับกรณีศึกษาในส่วนที่ 5.2.2 (1)

จากผลการประมาณการผลกระทบในตารางที่ 5-17 จะเห็นได้ว่า เกิดผลกระทบทางตรงจาก FTA ไทย-ศรีลังกา คือ เศรษฐกิจของไทยและศรีลังกาจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยทั้งไทยและศรีลังกาจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจประมาณร้อยละ 0.02 อย่างไรก็ตาม ศรีลังกาจะมีการขยายตัวด้านการค้าระหว่างประเทศมากกว่าไทยถึง 10 เท่า โดยการส่งออกและการนำเข้าของศรีลังกาจะมีการขยายตัวถึงร้อยละ 0.21 และ 0.23 ตามลำดับ ขณะที่ไทยมีการส่งออกและการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 และ 0.03 ตามลำดับ สำหรับการจ้างงาน พบว่า เมื่อไทยบรรลุความตกลงการค้าเสรีกับศรีลังกาแล้ว ศรีลังกาจะมีการจ้างงานปรับตัวดีขึ้นมากกว่าไทย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.09 และ 0.02 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้านราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและอัตราเงินเฟ้อ พบว่า ไทยมีระดับราคาและอัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ศรีลังกาไม่ได้รับผลกระทบในด้านดังกล่าว สำหรับตัวแปรทางด้านต้นทุนและค่าจ้างแรงงาน พบว่า ศรีลังกาได้รับผลกระทบในด้านดังกล่าวเพิ่มขึ้นมากกว่าไทยเล็กน้อย

2) สถานการณ์ที่ไทยบรรลุความตกลงการค้าเสรีกับศรีลังกา ร่วมกับ FTA อื่นๆ (FTA ไทย-ศรีลังกา พัส)²⁸³

(1) ผลกระทบต่อไทยและศรีลังกา

จากผลการประมาณการผลกระทบในตารางที่ 5-18 จะเห็นได้ว่า หากไทยบรรลุความตกลง FTA กับศรีลังกา ร่วมกับ FTA อื่นๆ ที่เป็นคู่ภาคีของไทยและศรีลังกา ได้แก่ ไทย-จีน ไทย-อินเดีย (82 รายการ) ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ อาเซียน ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-เกาหลี ไทย-เปรู ไทย-ชิลี ศรีลังกา-อินเดีย ศรีลังกา-ปากีสถาน และ SAFTA พบว่า เศรษฐกิจของไทยจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าศรีลังกาถึง 3 เท่า โดยไทยจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 5.22 ในขณะที่ ศรีลังกา มี GDP ขยายตัวร้อยละ 1.48 นอกจากนี้ ไทยมีการขยายตัวด้านการค้าระหว่างประเทศมากกว่าศรีลังกา 2-3 เท่า โดยการส่งออกและการนำเข้าของไทยมีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 7.34 และ 12.84 ตามลำดับ ในขณะที่ศรีลังกา มีการขยายตัวในด้านดังกล่าวร้อยละ 3.62 และ 4.20 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันไทยมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นมากกว่าศรีลังกา มากกว่า 3 เท่า หรือคิดเป็นร้อยละ 7.84 และ 2.27 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้านเสถียรภาพราคาในประเทศ พบว่า ไทยมีระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและอัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.60 และ 4.00 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรดังกล่าวของศรีลังกาปรับตัวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.78 และ 1.29 ตามลำดับ นอกจากนี้ ตัวแปรทางด้านต้นทุนและค่าจ้างแรงงานของไทยได้รับผลกระทบจาก FTA ต่างๆ โดยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าศรีลังกาประมาณ 3 เท่า โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7-8 สำหรับกรณีของไทย และเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2-3 สำหรับกรณีของศรีลังกา

²⁸³ กรณีนี้ เป็นกรณีที่มีข้อสมมติว่าประเทศอื่นๆ ที่มีข้อตกลง FTA กับไทย หรือศรีลังกา โดยเปิดตลาดสินค้าเสรี 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่เปิดเสรีบริการ

ตารางที่ 5-18: ผลกระทบต่อไทยและศรีลังกาจากสถานการณ์ FTA ไทย-ศรีลังกา พลัส

หน่วย: ร้อยละ

ตัวแปรด้านเศรษฐกิจมหภาค	ผลกระทบต่อไทย	ผลกระทบต่อศรีลังกา
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)	5.22	1.48
การลงทุน	17.04	3.42
การบริโภค	5.83	1.57
การส่งออก	7.34	3.62
การนำเข้า	12.84	4.20
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	7.75	2.27
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	7.79	2.29
การจ้างงาน	7.84	2.27
อรรถประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	3.41	0.70
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	2.60	0.78
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	7.88	2.27
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	8.38	2.23
อัตราเงินเฟ้อ	4.00	1.29

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

(2) ผลกระทบต่อคู่แข่งอื่นของไทยและศรีลังกา

เมื่อพิจารณา ผลกระทบต่อคู่แข่งอื่นๆ ของไทยและศรีลังกา ใน 3 ประเด็น ได้แก่ GDP การจ้างงาน และสวัสดิการสังคม ระหว่างก่อน และหลังการทำ FTA ไทย-ศรีลังกา นั้น พบว่า บางกลุ่มประเทศได้รับประโยชน์ และบางกลุ่มประเทศ ได้รับผลกระทบทางลบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทำที่ต่อไป ดังนี้

ด้านอาเซียน พบว่า ไม่ส่งผลต่อการจ้างงาน หรือ สวัสดิการสังคม แต่ส่งผลต่อ GDP กล่าวคือ จะเพิ่มขึ้นจากที่ในภาพรวมลดลง 0.16 เหลือลดลง 0.15 (ทั้งนี้การลดลงของอาเซียนโดยเฉลี่ย คาดว่าเกิดจากความสามารถในการแข่งขันของไทยที่เหนือกว่าหลายประเทศ) ส่วนอินเดียนั้น แม้การจ้างงานอาจขยายตัวลดลง แต่ด้าน GDP กลับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.04 เป็นร้อยละ 0.05 จะมีเพียง SAFTA และประเทศอื่นเท่านั้น ที่ได้ผลกระทบทางลบจาก GDP ที่ลดลงมากขึ้น ในขณะที่ FTA อื่นที่ไทยมีความตกลง เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ได้รับผลกระทบทางบวกจากการขยายตัวของ GDP

ตารางที่ 5-19: ผลกระทบต่อคู่แข่งอื่น ของไทย และศรีลังกา จากสถานการณ์ FTA ไทย-ศรีลังกา พลัส

หน่วย: ร้อยละ

	อาเซียน		SAFTA		อินเดีย		FTA อื่นของไทย		ประเทศอื่นๆ	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
GDP	-0.16	-0.15	-0.01	-0.05	0.04	0.05	0.03	0.06	-0.01	-0.08
การจ้างงาน	-0.02	-0.02	-0.04	-0.04	0.08	0.07	0.11	0.11	-0.07	-0.07
สวัสดิการสังคม	-0.09	-0.09	-0.02	-0.02	0.03	0.03	0.005	0.005	-0.01	-0.01

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

5.2.4 กรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด

ดังที่กล่าวไว้ในส่วน 5.2.3 กรณีนี้จะเป็นกรณีหลัก เพราะ (1) เป็นกรณีที่แสดงถึงผลกระทบทางตรงจาก FTA ไทย-ศรีลังกา โดยไม่มีผลกระทบจากกรณีอื่นๆ เข้าร่วมด้วย จึงทำให้เห็นผลกระทบจาก FTA ไทย-ศรีลังกาชัดเจนที่สุด (2) กรณีนี้ ได้ทำการ “ยืดหยุ่น (Relax)” ข้อสมมติของแบบจำลองให้ใกล้เคียงกว่าใน 2 กรณีแรก กล่าวคือ เนื่องจากในความตกลง FTA นั้นย่อมจะมีบางกลุ่มสินค้าที่ไม่เข้าร่วมรายการ ดังนั้น ในกรณีที่บรรลุลูกการเจรจาโดยยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าทุกชนิดแก่กันของทั้งไทยและศรีลังกาจึงเป็นกรณีที่เป็นไปได้ กรณีนี้จึงทำการปรับข้อสมมติให้ใกล้เคียงจริง โดยการเลือกยกเว้นภาษีแก่สินค้าเป็นกลุ่มๆ ไป ดังที่จะกล่าวต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ในกรณีนี้ คือ การนำผลการวิเคราะห์ดัชนีความอ่อนไหวในส่วนที่ 5.1.2 มาประกอบการวิเคราะห์ โดยการศึกษาแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระยะ คือ

- ระยะสั้น คือ ทั้งกลุ่ม EL HSL และ SL ไม่ลดภาษี เฉพาะสินค้าทั่วไปที่ยกเว้นอากร
- ระยะกลาง คือ กลุ่ม EL และ HSL ไม่ลดภาษี เฉพาะ SL และสินค้าทั่วไปที่ยกเว้นอากร
- ระยะยาว คือ เฉพาะ EL ที่ไม่ลดภาษี HSL SL และสินค้าทั่วไปที่ยกเว้นอากรโดยผลการศึกษาเป็นดังนี้

(1) ระยะสั้น

ในระยะสั้น พบว่า ทั้ง 2 ประเทศมีการเปลี่ยนแปลงด้านภาพรวมทางเศรษฐกิจกันค่อนข้างน้อย ซึ่งน่าจะมาจากการที่ยังไม่ยกเว้นภาษีศุลกากรสินค้าสำคัญหลายรายการ โดยรายการเหล่านั้น แม้ในมุมมองประเทศที่ต้องการปกป้องจะเป็นสินค้าที่ตนเองไม่มีความสามารถ แต่มุมมองของอีกประเทศจะเป็นสินค้าที่มีโอกาสสูงที่สุดในการส่งออกไปยังคู่เจรจา ด้วยเหตุดังกล่าวในระยะสั้นจึงยังมีผลกระทบไม่มาก กล่าวคือ สำหรับไทย การลงทุน การบริโภค และการค้า มีการเปลี่ยนแปลงไม่ถึงร้อยละ 0.01 โดยอยู่ในช่วงร้อยละ 0.005 ถึงร้อยละ 0.007 เท่านั้น ทำให้ GDP เปลี่ยนแปลงไปเพียงร้อยละ 0.005 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม สำหรับศรีลังกา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยใหญ่กว่าศรีลังกา โดยในระยะสั้นนั้น ภาพรวมทางเศรษฐกิจของศรีลังกาเป็นไปในทางลบ กล่าวคือ การบริโภคลดลงมากถึงร้อยละ 0.029 ในขณะที่การลงทุนเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.001 เศรษฐกิจศรีลังกาในภาพรวม คือ GDP จึงลดลงร้อยละ 0.027

ด้านต้นทุนการผลิตนั้น ราคาสินค้าทุนไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงน้อย เครื่องจักรและทรัพยากรธรรมชาติของไทย และศรีลังกาไม่เปลี่ยนแปลง ยกเว้นทรัพยากรธรรมชาติของไทยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ในขณะที่ค่าแรงนั้น เปลี่ยนแปลงเพียงแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled) เท่านั้น โดยเปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ 0.01 ในทั้งสองประเทศ

ด้านสังคม ในระยะสั้นนั้น แทบไม่ส่งผลต่อการจ้างงาน เนื่องจากขนาดเศรษฐกิจขยายตัวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ความจำเป็นในการจ้างแรงงานเพิ่มจึงมีไม่มากนัก คือ เพียงร้อยละ 0.01 เท่านั้น ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อ และราคาสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยไม่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้อรรถประโยชน์รวมของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.002

ตารางที่ 5-20: ผลเชิงมหภาคกรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด ระยะสั้น

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ไทย	ศรีลังกา
GDP	0.005	-0.027
การลงทุน	0.005	0.001
การบริโภค	0.005	-0.029
ส่งออก	0.006	0.107
นำเข้า	0.007	0.063
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.000	0.000
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.010	-0.010
การจ้างงาน	0.000	-0.010
อัตราประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	0.002	-0.005
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.000	-0.02
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.000	0.000
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.020	0.000
อัตราเงินเฟ้อ	0.000	-0.030

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค. (2016)

ด้านผลกระทบรายสินค้า พบว่า มีสินค้าที่ได้รับผลกระทบแตกต่างกันไป โดยกลุ่มสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่ของไถยนั้น จะได้รับผลประโยชน์มากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 0.02 ในขณะที่สินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่ซึ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงสำหรับไทย (ตรงกับสมมติฐานที่ว่าไม่น่าจะได้รับผลกระทบทางบวกและลบ) แต่ด้านสินค้าที่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบทางลบนั้น พบว่า ทุกรายการหากไม่ได้รับผลกระทบทางลบก็ไม่มีรายการใดได้รับผลกระทบทางบวกในระยะสั้นทั้งที่ยังไม่ได้เริ่มลดอัตราภาษีระหว่างกัน (จึงช่วยยืนยันผลการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 5.1 ด้วยอีกทางหนึ่ง)

ตารางที่ 5-21: มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า²⁸⁴ กรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด ระยะสั้น

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า	ไทย	ศรีลังกา
สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่	0.02	-0.03
สินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่	0.00	0.01
บริการ	0.00	0.00
กาแฟ ชา โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	0.00	0.00
ชิ้นส่วนยานยนต์	-0.01	0.10
รถยนต์	0.00	0.03
สิ่งทอ	-0.01	0.04
เครื่องนุ่งห่ม	0.00	0.02
น้ำตาล	-0.01	0.02
พลาสติก	-0.01	0.03
โลหะ	-0.01	0.04
เครื่องใช้ไฟฟ้า	-0.01	0.10
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	0.00	0.00
กระดาษ	0.00	-0.01
เบ็ดเตล็ด	-0.01	0.12
รวมสินค้าทั่วไป	0.00	0.01

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

²⁸⁴ มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ คือ ราคาสินค้าดังกล่าว หัก สินค้าทุน กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เทียบเคียงได้กับกำไรของสินค้านั้น

(2) ระยะเวลา

ในระยะกลาง หลายรายการสินค้าเปิดเสรีระหว่างกันมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวระหว่างกันมากขึ้นกว่าในระยะสั้น ซึ่งในภาพรวมนั้น เป็นไปในทิศทางบวก กล่าวคือ GDP ของไทยขยายตัวร้อยละ 0.01 ในขณะที่ศรีลังกานั้นปรับจากที่ติดลบ เป็นตัวเฉลี่ยไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยดัชนีสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งการลงทุน การบริโภค และการค้า มีการขยายตัวมากกว่าในระยะสั้นค่อนข้างมาก (ประมาณ 2 เท่า)

ด้านต้นทุนในการผลิต พบว่า ต้นทุนทั้งเครื่องจักร และทรัพยากรของไทยนั้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.01 ในขณะที่ ศรีลังกาเพิ่มขึ้นสูงกว่าไทย คือ ร้อยละ 0.03 ในเครื่องจักร ส่วนค่าจ้างของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 ทั้งสองประเภทแรงงาน ในขณะที่ศรีลังกา ค่าจ้างของแรงงานมีฝีมือ เพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ร้อยละ 0.04 ในขณะที่แรงงานไร้ฝีมือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 โดยต้นทุนที่เพิ่มขึ้นนี้ มาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เร็วกว่าการขยายตัวของปัจจัยทุน อุปสงค์ของทุน จึงมากกว่าอุปทานของทุน ราคาสินค้าทุน รวมถึงค่าจ้างแรงงานจึงเพิ่มขึ้น

นอกจากนั้น ในด้านสังคม การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังส่งผลให้มีการจ้างงานมากขึ้น โดยไทยมีการจ้างงานมากขึ้นร้อยละ 0.01 ในขณะที่ศรีลังกาจะจ้างงานมากขึ้นถึงร้อยละ 0.03 ซึ่งแม้ว่าราคาสินค้าจะเพิ่มสูงขึ้นบ้างเล็กน้อยสำหรับไทย (แต่ลดลงสำหรับศรีลังกา) เมื่อพิจารณาค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นกับการจ้างงานที่มากขึ้น จึงเห็นได้ว่าอรรถประโยชน์ของไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 0.004

ตารางที่ 5-22: ผลเชิงมหภาคกรณีทีใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด ระยะเวลา

หน่วย: ร้อยละเปลี่ยนแปลง

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ไทย	ศรีลังกา
GDP	0.010	0.000
การลงทุน	0.010	0.040
การบริโภค	0.010	0.000
ส่งออก	0.010	0.110
นำเข้า	0.010	0.100
ค่าจ้างแรงงานมีฝีมือ (Skilled)	0.010	0.040
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.010	0.020
การจ้างงาน	0.010	0.030
อรรถประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	0.004	0.005
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.000	-0.010
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.010	0.030
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.010	0.010
อัตราเงินเฟ้อ	0.010	-0.010

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค. (2016)

ด้านผลกระทบรายสินค้าพบว่า ในสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันและไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่ นั้น ให้ผลเช่นเดิม คือ ในกรณีของสินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่ นั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น ในขณะที่สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่ นั้น ได้รับประโยชน์ให้มูลค่าเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 0.02 อย่างไรก็ตาม ในกรณีของสินค้าที่ได้รับผลกระทบทางลบนั้น ในภาพรวมส่วนใหญ่ไทยจะได้รับผลกระทบทางลบ ในขณะที่ศรีลังกาได้รับผลกระทบทางบวก สาเหตุหนึ่งนี้น่าจะมาจากสาขาที่ศรีลังกา

ยังไม่ยอมเปิดเสรีนั้น เป็นสาขาที่มีจำนวนรายการสินค้ามากและมีมูลค่าการค้าสินค้าสูงอย่าง น้ำตาล พลาสติก และยานยนต์ ในขณะที่ของไทยมีกลุ่มเครื่องดีม ซึ่งมีจำนวนน้อย ในขณะที่สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มที่แม้จะมีปริมาณและมูลค่าสูง แต่หากพิจารณาในห่วงโซ่มูลค่าจะเห็นว่า ไทยได้เปรียบในต้นน้ำ คือ สิ่งทอ จะเสียเปรียบเพียงปลายน้ำ คือ เครื่องนุ่งห่มเท่านั้น ในระยะกลาง จึงเห็นว่า รายการสินค้าจำนวนมากของไทยได้รับผลกระทบทางลบ

ตารางที่ 5-23: มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า กรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด ระยะกลาง

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า	ไทย	ศรีลังกา
สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่	0.02	-0.04
สินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่	0.00	-0.02
บริการ	0.00	0.01
กาแฟ ชา โกโก้ และเครื่องดีมอื่นๆ	0.00	0.00
ชิ้นส่วนยานยนต์	-0.02	0.31
รถยนต์	-0.01	0.13
สิ่งทอ	-0.02	-0.08
เครื่องนุ่งห่ม	-0.01	-0.06
น้ำตาล	-0.02	-0.01
พลาสติก	-0.03	-0.02
โลหะ	0.08	0.08
เครื่องใช้ไฟฟ้า	-0.01	0.23
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-0.01	0.00
กระดาษ	-0.01	0.01
เบ็ดเตล็ด	-0.02	1.01
รวมสินค้าทั่วไป	0.01	0.05

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค. (2016)

(3) ระยะยาว

ในระยะยาว คือ ระยะที่หมดระยะเวลาผ่อนผันในสินค้าที่เข้าร่วมรายการทุกกลุ่ม จะมีเพียง Exclusion List เท่านั้น ที่ไม่ลดภาษีศุลกากร การยกเว้นภาษีศุลกากรสินค้าเกือบทั้งหมดระหว่างกันนั้น ส่งผลให้เศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศมีการขยายตัวระหว่างกันค่อนข้างมาก คือ มากกว่าระยะสั้น 4 เท่า และมากกว่าระยะกลาง 2 เท่า สำหรับไทย คือ GDP ขยายตัวถึงร้อยละ 0.02

การขยายตัวของ GDP นี้ เป็นผลมาจากการลงทุน การบริโภค และการค้าที่ขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนนั้น ขยายตัวถึงร้อยละ 0.03 ในขณะที่ศรีลังกาเองขนาดเศรษฐกิจก็มีการขยายตัวค่อนข้างมาก คือ ร้อยละ 0.02 ในขณะที่การลงทุนขยายตัวถึงร้อยละ 0.1

ด้านต้นทุนการผลิตนั้น ก็มีการขยายขึ้นตามเศรษฐกิจเช่นกัน โดยต้นทุน เครื่องจักร และทรัพยากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 สำหรับไทย ส่วนค่าจ้างแรงงานนั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ทั้งสองประเภทแรงงาน ในขณะที่ศรีลังกานั้น ต้นทุนจะเพิ่มขึ้นมากในประเภทเครื่องจักร คือ ร้อยละ 0.07 ในขณะที่ค่าจ้างแรงงานก็เพิ่มขึ้นมากเช่นกัน คือ ร้อยละ 0.08 สำหรับแรงงานฝีมือ และร้อยละ 0.07 สำหรับแรงงานไร้ฝีมือ

ด้านสัมคณนั้น นอกจากค่าจ้างจะเพิ่มสูงขึ้นแล้ว การจ้างงานก็ยิ่งเพิ่มขึ้นด้วย โดยไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ในขณะที่ศรีลังกาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 0.07 ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นนั้นมาจากสินค้าทุนเป็นหลัก โดยสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.01 สำหรับไทย และไม่เปลี่ยนแปลงสำหรับศรีลังกา อรรถประโยชน์ของทั้ง 2 ประเทศจึงเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 5-24: ผลเชิงมหภาคกรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุดระยะยาว

หน่วย: ร้อยละการเปลี่ยนแปลง

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ไทย	ศรีลังกา
GDP	0.020	0.020
การลงทุน	0.030	0.100
การบริโภค	0.020	0.020
ส่งออก	0.010	0.130
นำเข้า	0.020	0.140
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.020	0.000
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.020	0.07
การจ้างงาน	0.020	0.07
อรรถประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	0.009	0.014
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.010	0.000
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.020	0.070
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	-0.020	0.000
อัตราเงินเฟ้อ	0.020	0.010

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวท. (2016)

ด้านผลกระทบรายสินค้านั้น สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่อังส่งผลเท่าเดิมสำหรับไทย คือ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 0.02 ในขณะที่สินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย คือ ได้รับผลกระทบทางลบร้อยละ 0.01 ในขณะที่สินค้าที่คาดการณ์ว่าจะส่งผลกระทบทางลบนั้นบางรายการของไทย ได้รับผลกระทบทางบวกในระยะยาวนี้ ได้แก่ น้ำตาล พลาสติก และโลหะ ซึ่งเป็นสินค้าที่ศรีลังกา เริ่มเปิดเสรีทางการค้าในระยะนี้ อย่างไรก็ตาม ยานยนต์ของไทยนั้นได้รับผลกระทบทางลบเนื่องจากในการศึกษานี้ระบุให้เป็นสินค้าที่ศรีลังกาไม่เปิดการเจรจา จึงไม่ได้รับอานิสงส์ทางบวกจากการส่งสินค้าเข้าไปขายในศรีลังกา แต่กลับได้รับผลกระทบทางลบจากการขาดแคลนโลหะ และปัจจัยทุนอื่นๆ ในการผลิตแทน ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น จึงได้รับผลกระทบทางลบทั้งในรายของชิ้นส่วนยานยนต์ และรถยนต์

ตารางที่ 5-25: มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า กรณีที่ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด ระยะยาว

หน่วย: ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง

มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า	ไทย	ศรีลังกา
สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งคู่	0.02	-0.03
สินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ทั้งคู่	-0.01	-0.08
บริการ	0.00	0.02
กาแฟ ชา โกโก้ และเครื่องดื่มอื่นๆ	0.00	0.01
ชิ้นส่วนยานยนต์	-0.04	0.26
รถยนต์	-0.01	0.13
สิ่งทอ	-0.06	-0.02
เครื่องนุ่งห่ม	-0.04	-0.06

มูลค่าเพิ่มในแต่ละประเภทสินค้า	ไทย	ศรีลังกา
น้ำตาล	0.27	-1.34
พลาสติก	0.01	-0.05
โลหะ	0.06	0.06
เครื่องใช้ไฟฟ้า	-0.03	0.2
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-0.01	-0.01
กระดาษ	-0.02	0.00
เบ็ดเตล็ด	-0.03	0.96
รวมสินค้าทั่วไป	0.02	0.09

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

5.2.5 ผลกระทบต่อรายได้ภาษีของรัฐ

ในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อรายได้ภาษีของรัฐนั้น การศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่รัฐจะสูญเสียรายได้ และส่วนของรายได้ของรัฐที่เพิ่มขึ้น โดยรายได้ที่รัฐจะสูญเสีย นั้น มาจากผลการวิเคราะห์รายได้ที่ลดลงจากการจัดเก็บภาษีศุลกากร ส่วนรายได้ของรัฐที่จะเพิ่มขึ้นนั้น มาจากการจัดเก็บภาษีอื่นๆ อาทิ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทยที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งทั้งสองส่วนมีวิธีการคำนวณ ผลการคำนวณ และรายละเอียด ดังนี้

รายได้รัฐที่สูญเสีย

ในส่วนของรายได้ของรัฐที่จะสูญเสีย นั้น มีข้อสมมติฐาน คือ ก่อนที่ข้อตกลง FTA ไทย-ศรีลังกาจะมีผลบังคับใช้ สินค้าที่นำเข้าระหว่างกันจะยังคงถูกจัดเก็บอากรอยู่ แต่หาก FTA ไทย-ศรีลังกามีผลบังคับใช้แล้ว มูลค่าอากรดังกล่าวจะสูญเสียไปจากระบบเศรษฐกิจ หรือกล่าวได้ว่ารัฐได้สูญเสียรายได้จากผลบังคับใช้ FTA ไทย-ศรีลังกา โดยการศึกษานี้ได้ทำการคำนวณจากมูลค่าภาษีประมาณการเฉลี่ย 3 ปี โดยมีวิธีคำนวณ คือ นำผลรวมของอัตราอากรนำเข้าสินค้าคูณกับมูลค่าการนำเข้า ดังสมการ

$$\sum_{i=1}^n T_i M_i$$

โดย M_i คือ มูลค่าการนำเข้าสินค้า “i” และ T_i คือ อัตราอากรการนำเข้าสินค้า “i”

การศึกษาได้พิจารณาทุกรายการสินค้าของไทยที่มีการนำเข้าจากศรีลังกาในระดับพิกัด 8 หลัก จำนวน 9,564 รายการ และทุกรายการสินค้าของศรีลังกาที่มีการนำเข้าจากไทยในระดับพิกัด 8 หลัก จำนวน 6,887 รายการ พบว่า “ไทยจะสูญเสียรายได้จากภาษีศุลกากรทั้งหมด 5.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่ศรีลังกาจะสูญเสียรายได้จากภาษีศุลกากร 8.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ” สังเกตได้ว่าเป็นมูลค่าที่ไม่สูงนัก

สาเหตุที่รัฐสูญเสียรายได้ไม่มากนัก เกิดจากมูลค่าการค้าระหว่างกันที่ต่ำ รวมไปถึงในบางรายการสินค้าไม่ได้มีการจัดเก็บอากรอยู่เดิม และ/หรือมีการจัดเก็บอากรในอัตราที่ต่ำอยู่แล้ว กล่าวคือ สินค้าที่ไทยนำเข้าจากศรีลังกาและมีมูลค่าการนำเข้าสูงกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในระดับพิกัด 8 หลัก พบว่า มีเพียง 7 รายการ ซึ่ง 4 รายการมิได้มีการจัดเก็บอากรอยู่แล้ว 2 รายการจัดเก็บที่ร้อยละ 5 และมีเพียงเครื่องอัญมณีเพียงรายการเดียวที่จัดเก็บร้อยละ 20 ในขณะที่ สินค้าที่ศรีลังกานำเข้าจากไทยและมีมูลค่าการนำเข้าสูงกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มี 29 รายการ ซึ่ง 12 รายการยังมีได้ยกเลิกอากร โดยมีอัตราอากรเฉลี่ยร้อยละ 14.37

รายได้รัฐที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของรายได้รัฐที่เพิ่มขึ้นนั้น ในการศึกษาที่มีข้อสมมติฐาน คือ เมื่อ FTA ไทย-ศรีลังกามีผลบังคับใช้ จะเป็นการกระตุ้นการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เป็นผลให้เศรษฐกิจระหว่างสองประเทศขยายตัว และนำไปสู่การที่รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นตามไปด้วย โดยรายได้รัฐของไทยที่เพิ่มขึ้น คำนวณจากการคาดการณ์มูลค่า GDP ที่เพิ่มขึ้นคูณกับอัตรารายได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) ซึ่ง GDP ที่เพิ่มขึ้นของไทยนั้น คำนวณจาก GDP ของไทยในปัจจุบันที่ 4 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ คูณกับอัตรารายได้ต่อ GDP ของ GDP²⁸⁵ ที่ร้อยละ 0.02 โดยสามารถคาดการณ์ GDP ที่เพิ่มขึ้นได้ 80 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับ ETR คำนวณจากอัตรารายได้ต่างๆ อาทิ อัตรารายได้บุคคลธรรมดา อัตรารายได้นิติบุคคล อัตรารายได้มูลค่าเพิ่ม (VAT) และอัตรารายได้สรรพสามิต เป็นต้น ซึ่งสามารถคาดการณ์ ETR ได้ที่ร้อยละ 30 เมื่อนำ ETR กลับไปคูณกับ GDP ที่เพิ่มขึ้นซึ่งได้คาดการณ์ไว้ พบว่า ไทยจะสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น 24 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

$$\text{GDP ที่เพิ่มขึ้น} \times \text{ETR} = 80 \text{ ล้านเหรียญสหรัฐฯ} \times \text{ร้อยละ } 30 = 24 \text{ ล้านเหรียญสหรัฐฯ}$$

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า แม้ FTA ไทย-ศรีลังกา จะทำให้ไทยสูญเสียรายได้จากภาษีศุลกากร 5.1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ แต่จะสามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีประเภทอื่นได้เพิ่มขึ้น 24 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เมื่อหักลบระหว่างรายได้ที่เพิ่มขึ้นกับรายได้ที่ลดลง จะพบว่าท้ายที่สุด “รัฐบาลไทยจะสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น 18.9 ล้านเหรียญสหรัฐฯ”

5.3 บทสรุป

จากการศึกษาพบผลการศึกษาที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ ผลกระทบในภาพรวมและผลกระทบต่อระดับอุตสาหกรรม โดยผลกระทบในภาพรวมนั้น พบว่า ในทุกกรณีนั้นจะส่งผลต่อ เศรษฐกิจโดยรวมเล็กน้อยเท่านั้น กรณีที่ส่งผลมากที่สุดต่อไทย คือ เปิดเสรีทั้งภาคการค้าสินค้าร้อยละ 100 และเปิดตลาดบริการ ร้อยละ 40 นั้น จะส่งผลให้ GDP ของไทยเติบโตเพียง ร้อยละ 0.03 ซึ่งเมื่อเทียบกับขนาด GDP ไทย ปัจจุบัน พบว่า จะเติบโตเพียงประมาณ 3 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เท่านั้น สาเหตุหลักเนื่องจากศรีลังกาเป็นประเทศขนาดเล็ก และที่ผ่านมาก็มีการค้ากับไทยไม่สูงนัก ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในบทที่ 2 เรื่องภาพรวมของศรีลังกา อยู่แล้ว แนวทางของไทยจึงควรเปิด FTA กับ ศรีลังกา เพื่อใช้ศรีลังกาเป็น Platform ไปยังประเทศอื่นในเอเชียได้ อันจะเป็นการขยายการเติบโตให้มากกว่าร้อยละ 0.03 ต่อไป

ตารางที่ 5-26: ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อไทยในกรณีต่างๆ

ดัชนีทางเศรษฐกิจ	ใกล้เคียงจริง			เปิดเสรีสินค้าร้อยละ 100 เปิดเสรีบริการ		
	สั้น	กลาง	ยาว	ร้อยละ 0	ร้อยละ 20	ร้อยละ 40
GDP	0.005	0.010	0.020	0.02	0.02	0.03
การลงทุน	0.005	0.010	0.030	0.04	0.05	0.05
การบริโภค	0.005	0.010	0.020	0.02	0.03	0.03
ส่งออก	0.006	0.010	0.010	0.02	0.02	0.02
นำเข้า	0.007	0.010	0.020	0.03	0.03	0.03

²⁸⁵ คาดการณ์จากแบบจำลอง GTAP ในกรณียกเลิกภาษีสินค้าทุกรายการ แต่ไม่เปิดเสรีบริการ

ดัชนีทางเศรษฐศาสตร์	ใกล้เคียงจริง			เปิดเสรีสินค้าร้อยละ 100 เปิดเสรีบริการ		
	สั้น	กลาง	ยาว	ร้อยละ 0	ร้อยละ 20	ร้อยละ 40
ค่าจ้างแรงงานฝีมือ (Skilled)	0.000	0.010	0.020	-0.04	-0.05	-0.06
ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled)	0.010	0.010	0.020	0.02	0.03	0.03
การจ้างงาน	0.000	0.010	0.020	0.02	0.03	0.03
อรรถประโยชน์ (สวัสดิการสังคม)	0.002	0.004	0.009	0.02	0.03	0.03
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	0.000	0.000	0.010	0.01	0.01	0.01
ต้นทุน (ทุนและเครื่องจักร)	0.000	0.010	0.020	0.01	0.01	0.01
ต้นทุน (ทรัพยากรธรรมชาติ)	0.020	0.010	-0.020	0.02	0.03	0.03
อัตราเงินเฟ้อ	0.000	0.010	0.020	0.03	0.02	0.02

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลอง GTAP โดยมูลนิธิ สวค.(2016)

ด้านผลกระทบรายสินค้านั้น ในการศึกษาได้พิจารณาถึงปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขัน ดุลการค้าระหว่างกันในปัจจุบัน อัตราภาษี และ/หรือ สัดส่วนกำลังแรงงาน และได้นำปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวนี้มาจัดทำเป็นดัชนีชี้วัดระดับความอ่อนไหว ที่เรียกว่า ดัชนี PSI โดย หากค่าดัชนี PSI ยังมีค่าสูง ก็ยังแสดงให้เห็นว่าสินค้านั้นๆ มีความอ่อนไหวมาก

การศึกษาพบว่า สินค้าที่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบทางลบ คือ ไทยจะถูกศรีลังกาเข้ามาตีตลาดได้มาก หรือในทางกลับกัน คือ สินค้าที่ศรีลังกาน่าจะได้ประโยชน์มากจากการเจรจาในการส่งออก คือ กลุ่มเครื่องตี๋ม กลุ่มผลิตภัณฑ์จากสัตว์ กลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษ และกลุ่มเบ็ดเตล็ด โดยสินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางลบมากที่สุด เนื่องจากมีอัตราภาษีเดิมสูง และที่ผ่านมามีการขาดดุลการค้าศรีลังกา คือ กลุ่มเครื่องตี๋ม รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ และสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งที่ผ่านมามีไทยได้ดุลการค้าแต่ก็มีอัตราภาษีเดิมที่สูง สำหรับกระดาษซึ่งศรีลังกามีความสามารถในการแข่งขันที่สูงกว่าไทย แต่ด้วยอัตราภาษีเดิมที่เฉลี่ยอยู่ร้อยละ 6.05 จึงน่าจะได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

ตารางที่ 5-27: สินค้าที่ศรีลังกาจะได้ประโยชน์จากการส่งออกมาไทย (สินค้าที่ไทยได้รับผลกระทบทางลบ)

กลุ่มสินค้า	TSI	ภาษีศุลกากร (ร้อยละ)	สัดส่วนกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	ค่าดัชนี PSI
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	0.9	15.63	7.16	-0.6
กระดาษ	1.0	6.05	0.38	-0.9
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม	0.8	14.12	4.42	-0.5
เบ็ดเตล็ด	1.0	15.90	1.00	-0.8
ชา กาแฟ โกโก้ และเครื่องตี๋มอื่นๆ	-0.2	35.00	0.65	0.5

ที่มา: UNCTAD, และสำนักงานสถิติแห่งชาติ คำนวณโดยมูลนิธิ สวค. (2016)

ส่วนสินค้าที่ไทยน่าจะได้รับการส่งออกไปยังศรีลังกามากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ยังเป็นกลุ่มสินค้าที่ศรีลังกาได้รับผลกระทบทางลบ ได้แก่ ยานยนต์ เครื่องจักรเครื่องใช้ไฟฟ้า โลหะ น้ำตาล และพลาสติก โดยสินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ยานยนต์ เนื่องจากมีอัตราภาษีในปัจจุบันสูงถึงร้อยละ 22 รองลงมา คือ กลุ่มน้ำตาล และพลาสติก สุดท้ายคือกลุ่ม โลหะ และกลุ่มเครื่องจักรเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่มีอัตราภาษีเดิม ร้อยละ 8.45 และ 7.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 5-28: สินค้าที่ไทยจะได้ประโยชน์จากการส่งออกไปยังศรีลังกา
(สินค้าที่ศรีลังกาได้รับผลกระทบทางลบ)

กลุ่มสินค้า	TSI	ภาษีศุลกากร (ร้อยละ)	ความอ่อนไหว	ค่าดัชนี PSI
โลหะ	-0.9	8.45	1	2.0
เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า	-0.6	7.04	1	1.7
ยานยนต์	-1.0	21.87	1	2.2
น้ำตาล	-1.0	14.10	1	2.1
พลาสติก	-1.0	10.40	1	2.1

ที่มา: UNCTAD, คำนวณโดยมูลนิธิ สวค. (2016)

อย่างไรก็ตาม ด้วยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในบทนี้ไม่สามารถวิเคราะห์ลงรายละเอียดของอุตสาหกรรมสำคัญที่น่าสนใจได้มากนัก ในบทต่อไปจึงจะนำเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ในระดับอุตสาหกรรมได้ชัดเจนขึ้น โดยนำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มาใช้ในการวิเคราะห์เชิงลึกระดับอุตสาหกรรมต่อไป อาทิ การวิเคราะห์ว่าสินค้าชนิดใดของอุตสาหกรรมนั้นจะได้รับผลกระทบทางลบ ชนิดใดได้รับผลกระทบทางบวก ชนิดใดที่ในความเป็นจริงอาจไม่ส่งผลใดๆ รวมถึง แนวทางที่ทั้ง 2 ประเทศอาจเกื้อหนุนกันได้ เป็นต้น